Yekta Kopan

Kediler Güzel Uyanır

14. BASKI

can öykü

YEKTA KOPAN

KEDİLER GÜZEL UYANIR

© 2011, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2011
14. basım: Eylül 2017, İstanbul
Bu kitabın 14. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)
Kapak resmi: Cansu Boğuşlu

Kapak baskı: Azra Matbaası
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2
Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası
Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,
Topkapı, İstanbul
Sertifika No: 31900

ISBN 978-975-07-2336-0

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 31730

YEKTA KOPAN

KEDİLER GÜZEL UYANIR

ÖYKÜ

can

Yekta Kopan'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Fildişi Karası, 2000
Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri, 2001
Yedi Derste Vicdan Muhasebesi, 2003
İçimde Kim Var, 2004
Kara Kedinin Gölgesi, 2005
Karbon Kopya, 2007
Bir de Baktım Yoksun, 2009
Aile Çay Bahçesi, 2013
İki Şiirin Arasında, 2014
İpekli Mendil (editör), 2014
Sakın Oraya Gitme, 2016

YEKTA KOPAN, 1968'de doğdu. *Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri* adlı kitabı 2002 Sait Faik Hikâye Armağanı'na, *Karbon Kopya* adlı kitabı 2007 Dünya Kitap Yılın Telif Kitabı Ödülü'ne, *Bir de Baktım Yoksun* adlı kitabı 2010 Yunus Nadi Öykü Ödülü'ne ve 2010 Haldun Taner Öykü Ödülü'ne değer bulundu. Çocuk kitabı *Burun* 2009'da yayımlandı. 2014 yılında öykü üstüne bir sözlük çalışması olan *İpekli Mendil*'in editörlüğünü yaptı. Kitapları çeşitli dillere çevrildi.

İçindekiler

Bulutlar Konuşurken

Bir Gün Sonra 13
Salyangoz 15
Yağmur 17
Piknik Havası 19
Kim Önce Kırpacak Gözünü? 21
Tarçın Kokusu 23
Anadoluhisarı 25
Saat 27
Diyet 29
O Nokta 31
Aşk mı? O da Ne? 33
Beş Duyu 35
Teklif 37
Ünlem ve Mat 39
Pazar Günü 41
"..." için 45
Şehrin Duvarları 49
Tensikat 51
Seni Bağırmak İsterken 53

Düşmüş Bir Harf
Ün'lü Aşklar 57
Hayır! 59
Geometri 61
Matruşka 63
Matematik 71
Yürümek. Denize 75
Yarın Sabah Öp Beni
Fil Mezarlığı 79
Solucan 83
Alışkanlık 85
Müsvedde 87
Hanımefendi 89
Bilgi Çağı 93
Perde 2, Sahne 4 95
Korku 99
Mektup 101
"Our Bazaar!" 105
Muasır Medeniyetler Mertebesi 107
Brüksel'deki Öküzler 111
Midye 113
Evlilik Cüzdanı 117
İki 121
Belki de Bu Son 123

Bulutlar Konuşurken

Bir Gün Sonra

Ertesi sabah konuşacağım seninle. Bütün o düşünceler elyazımdan bir heykele dönüştükten sonra. Şehrin kambur duruşuna aykırı bir gölge, görmezlikten gelinemeyecek kadar güçlü bir iz. Bir his. Kalabalık bir caddede sağa sola çarparak başladığı geceyi, koyu bir mezarlığın mermer kokan tenhalığında midesi bulanarak noktalayan, kulağı plastik küpeli bir köpek gibi yeniden okuyacağım bildiğim bütün kitapları. Sen, şehrin kahramanlıklarla dolu tarihini düşünürken, ben o kahramanlıkların harflerin farklı dizilişinden başka bir şey olmadığını fısıldayacağım içi geçmiş bir ağaca. Bak, hâlâ fısıldamaktan söz ediyorum, korkak ruh iflah olmuyor, oysa biliyorum sonsuzluğa sadece haykırışların kalacağını.

Ben çalışma masasının çekmecesinde cennetkuşu saklayanlar gördüm. Ben çalışma masasının üstüne cehennemin sazlı sözlü cümbüşünü yatıranlar gördüm. Ben o kadar gördüm de, ancak bu kadar anlatabiliyorum. O yüzden susuyorum sana. Ama ertesi gün konuşacağım.

Bir dilin yaşayan yaşamayan bütün kelimelerini ezberlediğim günün ertesinde, benim de sesimi duyacaksın. O gün yağacak yağmurdan kork!

Salyangoz

Beyaz sandaletler var küçük kızın ayağında. Sarı, sapsarı bir kavun taşıyor iki eliyle. Dikkatli. Sandaletinin aniden ayağından fırlayacağından, yere düşeceğinden, uzağa savrulan kavunun parçalara ayrılacağından habersiz. Dizi kanayacak. Bir salyangozun ağaçta süzülmesi gibi akacak kan, sandalete damlayacak. Kız en çok ona üzülecek. Neyse ki şu anda mutlu. Üstelik kavun haddinden fazla sarı.

Yağmur

Orada öylece oturuyorsun; koltuğu, makası, kokusu eski bir berberde. Yaşlı annesinin okul tıraşına getirdiği çocuktan farkın yok. Başın önde. Düşüncelisin. Yüzünle ayna arasındaki boşluğa sıkışıyor ruhun.

Hep bu salondaydın. Bu koltuklara her oturduğunda ellerini bacaklarının altına soktun, kendini ısıttın. Saçlarının, uzun sürmüş bir çocukluğun artığı gibi yere dökülüşünü izledin. Radyodan gelen hışırtılı seslerin, ağdalı vurgularında öğrendin dünü. Bugün hiç gelmedi sana. Sivilceli çırağın, sokağın başındaki eczaneden plastik bidona doldurttuğu kolonyanın, başına döküleceği anı bekledin. Yapışık saçlı erkeklerin, iri göğüslü kadınların, sararmış takvim sayfalarından kesilmiş fotoğraflarına sindi keskin koku. Uslu olduğun için aldığın her "Aferin"i gizlemeye çalıştın çıraktan. Gözlerini kapadın, sadece makas sesi; şak, şak, şak. Ufak bir parmak darbesiyle başını öne eğdin, sevmedin baş eğmeyi ama sustun. Korktun. Pencerenin içindeki fesleğene uzaktan baktın. Sen hep uzaktan baktın. Korktun. Çay bardağında dönen kaşığın sesi büyüdü içinde. Ne yapsan da ezberleyemedin o şarkıyı.

Önce pudralanmış ensende hissettin kıl fırçayı, gözlerini kısıp havada uçuşan tozlara baktın. Sonra yüzünde

şöyle bir dolaştı, gıdıklandın. Berber, kaç sıkıntının haritasını ezberlemiş beyaz örtüyü sıyırdı boynundan, boğaya meydan okuyan matador pelerini görkemiyle çırptı havada. Çırak, kırık çerçeveli aynayı getirdi. Ensenle ayna arasındaki boşluğa sıkıştı çocukluğun.

Orada öylece duruyorsun. Annen, berber, çırak, koltuk, sen... Hepiniz uçuşan saçlara bakıyorsunuz. Düşüncelisiniz.

Piknik Havası

Babam da sevmezdi fotoğrafları.

Oysa biliyorum ki, hafızada biriktirilenler anlamlı kılıyor her şeyi; bulutların şekillerini de. Biliyorum bunu, hem de dokuz yaşımda, ailece pikniğe gittiğimiz o günden beri. Kuru köftenin şişkinliği geçmeden çimenlere uzanmıştık babamla. Bulut okumayı öğretmişti bana. "Bulutlar geçerken konuşur," demişti, "ne dediklerini hemen duyman, hızlıca okuman lazım." Elimi göbeğime koymuştum, ne yapsa babam, taklit ederdim. "Hayat da öyledir, geçer gider, iyi dinlemezsen, ne dediğini duyamazsın."

"Şu kuzu mu baba?" demiştim.

Annem "Kalkın o ıslak çimenlerin üstünden, hasta olacaksınız!" diye bağırmasaydı, eminim sorumu cevaplardı babam.

Kim Önce Kırpacak Gözünü?

Kirpiklerimin dibi kaşındı.

Başka şeyler düşünmeye çalıştım: Kaslarım gevşesin, diye erguvan rengi yatakları, kaşlarım çatılsın, diye içi küf kokan gardıropları. Sadece ilk on sayfası dolu ajandaları düşündüm, ucu zamansız kırılan kurşunkalemleri, plastik saksıdaki menekşeye âşık kedileri, atama bekleyen öğretmenleri, şiirinin kaderinde yanan şairleri, rakı kadehinde yüzen erikleri.

Başka şeyler de düşündüm. Kozalak kokusu, yunus çığlığı, nabız atışı...

Kirpiklerimin dibi uyuştu.

Saatlerdir bakışıyorduk kitaptaki kadınla.

Sonunda ben kaybettim. Yine.

Tarçın Kokusu

Üzgün uyandım o sabah. Çürümüş bir hurmanın, istemeden dışarı taşmış çekirdeği gibi sarkıyordu kalbim göğüs kafesimden. Atıyordu yine de. Kanıma doldurduğum harfleri pompalıyordu, bedenimin en ücra köşesine. Zamanın akıp gittiğini bilmenin korkaklığıyla kaybettim kendimi. Mürekkep siyahı sıvının akışını kabullenemedim, hoyratlaştım. Düşüncesi hapsedilemez bir tutuklunun boncuktan yaptığı kırbaçla hırpaladım kendimi. Derimi sıyırdım, anatomi atlasından rüyalara sızmış bir kas yığını haline gelene kadar.

Rezil uyandım o sabah. Yastığın nemi yanağımı terk etmeden hatırladım gittiğin geceyi. Sobalı evlerin kömürlüğünde geçen çocukluğumdan başlayıp sensiz kaldığım geceye kadar tanığı olduğum tüm haksız vedaları hatırladım. Kişisel tarihimi, dünyanın bütün doğal felaketlerine yazdım. Yataktan kalkmak için çabaladığım her anda, biraz daha gömüldüm anılarımın timsah kokan bataklığına.

Sen, ey melek, sen! Kanatlarını açmayı unutup kendini boşluğa bıraktın ya, o geceden beri rüyasız uykulardan uyanıyorum. Kitaplardan başka nefes alacağım balkon kalmadı gerçeklikler şehrinde. Bilinen en eski usulle süngere dalan avcıdan farkım yok, öyle dalıyorum yazı-

nın okyanusuna. Her vurgunda, bir sonraki kitaba açıyorum ciğerlerimi. Parçalansa bedenim korkmam, kaç kere yeniden çizdim kendimi defterlerime.

Sen, ey fısıltılı şarkı, ardında hesaplaşması bitmeyen bir tarçın kokusu bırakıp gittin ya, işte o geceden beri lanet okuyorum aklını çelen yıldızların puştluğuna. Göz kırpmasalardı sana, düşmezdin gecenin idam etmeyi seven karanlığına. Her cellat önce kendisinin katilidir, belletiyorum bunu kendime. Bil ki, hâlâ akıl erdirmeye çalışıyorum "yaşamak" denen bu sudan ve ateşten mürekkep oyuna.

Gırtlağıma kaçmış bir harfle uyandım o sabah. Öksürdüm, tıksırdım, kustum çıkaramadım nefes borumdan. Dursun orada, kısık ateşte öldürsün beni. Sağ ayağımın önüne sol ayağımı koydurmadan, yaşlılığıma bir adım daha attırmadan gebertsin. Hem artık yürümenin hiç yolu kalmadı benim için. Değil mi ki rüyalar, gün boyu sakatlanan zihinlerimizin koltuk değnekleri.

Okuduğum bütün o kitapların harflerini altüst edip kesip parçalayıp olmadık yerlerinden birbirlerine ekleyip bulmuştum bu cümleyi. Belki de tanımadığım biri söylemiştir, artık ne önemi var?

"Kediler güzel uyanır!"

Sen, ey ruhuma şifa veren büyücü, sen öyle yatarken başında duruyorum. Ben artık uyuyamam uyumasına da, senin kedi güzelliğiyle uyanacağın günü bekliyorum.

Anadoluhisarı

Hemen gidip bakkalla sohbet etmeye karar verdim. Çocukluğumda okuduğum kitapların dünyasına adım atmak istiyordum. Bakkal, büyük dağıtıcıların dağıtım sorumlularına sipariş veren satıcı kimliğinden sıyrılıp bakkal amca olacaktı. Adını öğrenecektim. Ona "Ağabey," diyecektim, "bana yüz gram zeytinle bir de özel tenekeden yağsız peynir versene."

Bakkal siparişimi hazırlarken hemen yan dükkâna uğrayacaktım. Sadece bir merhaba demek isterken, "Böyle dağınık saçlarla, iki günlük sakalla işe gidemezsin," diyen berberin zorlamasıyla kendimi koltukta buluverecektim. Berberin hızlı bir hareketle çırptığı kolalı, beyaz örtünün sesi, radyodan yükselen Yurttan Sesler korosunun sesine karışacaktı. Çırak, titreyen bir sesle çay içip içmeyeceğimi soracak, onay alınca da hızla çay ocağına fırlayacaktı. Bakır traş tasının içinde sabun köpürten berber, söylenecekti çırağın arkasından: "Soğuk su vermiş Maviş'e, iki gündür ötemiyor gariban..." Ustayla çırağın arasını yapmak bana düşecekti.

Yüzümde limon kolonyasının yakan serinliğiyle berberden çıkacak, bakkaldan paketimi alıp kasaba, yufkacıya, nalbura el sallayarak yoluma devam edecektim: "Oğlanın üniversite kursu işi ne oldu, Pazar günü balığa

gidiyoruz değil mi, yahu kaç gün geçti söyleyeli üçlü korniş hâlâ gelmedi mi?.." Günün birinde aramızdan biri bu dünyadan ayrıldığında, diğerleriyle sahilde oturup körkütük sarhoş olana kadar içecektik ve bağıra bağıra şarkı söyleyecektik:

Dönülmez akşamın ufkundayım, vakit çok geç
Bu son fasıldır ey ömrüm, nasıl geçersen geç!

Bakkal telefonla sipariş alıyordu, bozuk yoksa sigara veremeyeceğini söyledi, sonra aldığı siparişi hazırlamak için tezgâhın arkasına geçti. Berber, kasap, yufkacı, nalbur ve diğerleri benim çocukluk kitaplarımın dünyasından çok uzaktaydılar. Geçmişe bağlılığıma söylene söylene iskeleye kadar yürüdüm. Tam başka bir mahalleyi keşfe çıkmaya karar verdiğim anda, iskeledeki çaycının sesiyle kendime geldim: "Çay alır mısın abi?"

Yaklaşmakta olan vapurun düdüğü, denizden yansıyan güneş ışıkları ve çaycının çillerle kaplı yüzündeki gülümseyiş öyle güzeldi ki.

Saat

Bu çalar saatten yıllardır ayrılmadım. Önceleri sıradan bir saatti benim için. Şehrin bilmediğim bölgelerinden birinde dolaşırken, köhne bir pasajın alt katındaki küçük bir dükkândan satın almıştım. Dükkândaki yaşlı adamla, kısa bir konuşma geçmişti aramızda. Ben şöyle ucuzundan kurmalı bir saat almak istediğimi söylemiştim, o da toz içindeki vitrinden çevresi sarı, kadranı beyaz, plastik aksamlı bu saati çıkarıp vermişti. İki adet kalem pille çalıştığını ama pillerin fiyata dahil olmadığını söylerken benim gözüm, elörgüsü yeleğine takılmıştı. Yakası, cep ağızları, kol oyukları ve eteği siyah, gerisi kırçıllı griden elörgüsü bir yelek. Aslında adamın küçücük vidalarla, çarklarla, tornavidalarla, küçük kutularla ve adını bilmediğim daha birçok aletle dolu tezgâhı da ilgimi çekebilirdi. Ama öyle olmadı. Zanaatkârın ustalık kıyafetiydi o yelek. Dervişin, dergâh kapısında yatmasının ödülü.

Dükkânın kapısından çıkarken arkama dönüp son kez baktığımda, yaşlı adamın yeleğinin sağ cebinden bir tabaka çıkardığını ve sigara yakmaya hazırlandığını gördüm. Belki de her satıştan sonra gerçekleştirdiği bir ritüeldi bu. İzinsiz girmeye hakkım olmadığını bildiğim bir hayatın üzerinde, daha uzun süre tutmadım gözlerimi.

Elimdeki torbayı neşeyle hışırdatıp saatin ağırlığını hissetmek için şöyle bir tarttım. İşte o günden beri bu çalar saatten ayrılmadım.

Diyet

Sevgilim...

Ya da artık sana ne dememi istiyorsan? Diyebilir miyim peki, sence dilim varır mı?

Sevgilim...

Meğer her ayrılık, sevdiğin bir şairin intiharı gibiymiş. Beden kendini sonsuza gömüyor, sadece dizeler ve duygular kalıyor geriye. Şu anda, tam da şu anda, ruhumu silkeleyen öpüşünü hatırlamaya çalışıyorum. Olmuyor. Gözümün önüne, o sahil kasabasındaki evde -sahi neresiydi orası?- teninin bilgeliğini katarak yaptığın domatesli makarna geliyor. Komik değil mi? Gül o zaman, sen hep gül. Dalgalar denizde dans ediyordu, senin omuzların kıpır kıpırdı. Bir metin okumuştun sonra, sen mi yazmıştın alıntı mıydı bilmiyorum, keşke bir satırını hatırlasam. "Buğday nasıl makarna oluyor?" demiştim. Oluyormuş meğer, her şey olabiliyormuş. Şimdi dalgalar başka kıyılara vuruyordur lacivert bedenlerini. Peki senin omuzların nasıl?

Sevgilim...

Meğer her ayrılık cesur bir bedelmiş. Ama şu anda hatırlayamasam da sakın dudaklarını unutmamı bekleme benden. Bir diyet gerekiyorsa eğer, artık makarna yemem.

Komik değil mi? Gül o zaman, sen hep gül...

O Nokta

Issız bir sokak. Sağ yanımda apartmanlar var, sol yanımda ağaçlar. Ağaçların ardında bir park olduğundan eminim. İçinde çocukların oynadığı, çay bahçesindeki ahşap masalara semaverlerin yerleştirildiği, yapay gölün çevresindeki banklarda âşıkların öpüştüğü bir park. Oldum olası sevmişimdir böylesi parkları. Ağaçların arasından geçmeye cesaret edebilsem, karşıma camekânlı arabasıyla bir simitçi çıkacağına eminim. Pantolon cebimden çıkardığım bozuklukları uzatırken maşasına sarılacak, üst üste dizdiği simitlerden birini gazete kâğıdına sarmaya başlayacak. Bir yandan da son hecesini uzata uzata, "Akşam simidi!" diye bağıracak, alışveriş yapmakta olan bir müşterinin diğerlerine davetiye çıkaracağı düşüncesiyle. Canhıraş haykırışı, rahatsız edecek öpüşen bir çifti. Kız uzaklaşmaya çalışırken oğlan, "Susar şimdi," diyecek. Tömbeki kokusu kovalayacak ebelemece oynayan çocukları. Simidi kurtaracağım, gazete kâğıdından giysisinden. Artık ölümü anlatan bir düğün fotoğrafıyla çöpü boylayacak gazete. Bir banka oturacağım. Serin. Nemli. İlk ısırık, bütün korkularımı alıp götürecek.

Ağaçlara bakmaya korkuyorum. Yine de orada olduklarını bilmek bana güven veriyor.

Gerçekte neye güveniyorum peki? Gözümün önündeki ağaçlara mı? Ağaçların ardındaki, varlığına inandığım parka mı?

Oradayım. O noktadayım.

Aşk mı? O da ne?

Beklenmedik bir an'da, bir kitapla yaşadığın şaşırtıcı buluşma. Kütüphanede, rafta, çalışma masasında öylece durmakta, seni beklediğini bilmeden; zaten sen de farkında değilsin yaşanacakların. Karşılaşıyorsunuz. O senden daha cesur, sınırları yok. Sonrası kendiliğinden geliyor. Mutlusunuz. Hepsi bu.

Beş Duyu

Çoğu insandan farkın yok; sen de rüyalar sayesinde ayakta duruyorsun. Belki bazıları bunu dillendirmiyor ya da hâlâ nefes alıp veriyor olmalarının ürkek omzunu başka bir duvara yaslıyor. Ama işin aslı rüyaların gücünde gizli. Günlerden bir gün, hadi gel bir sonbahar günü diyelim, gökyüzüne baksan sen de anlayacaksın gerçeği. Gözlerini kısacaksın. Hava kapalı bile olsa. Önce ışık gelecek, renkler öyle oluşacak zihninde. Sonra bir ses duyacaksın, henüz yazılmamış bir öykünün kalbindeki, cümleyle yerleşecek içine. Ekşi bir tat bırakacak dilinde şehir, tarifi unutulmuş bir çocukluk yemeğinin özlemiyle. İnsanlıktan arda kalan çürümüş beden parçalarını koklayacaksın, ölmeden gömülmüş sokak çocuklarının anlattığı masallarda. Bir an baksan gökyüzüne, sadece bir an.

Sonra, yol boyunca karşına çıkan her insana, her kediye, her köpeğe, her ağaca, her kaldırım taşına, her sokak lambasına anlatmaya çalışacaksın öğrendiklerini. Çoğalmak isteyeceksin. Bileceksin ki ancak anlatarak kurtulabilirsin evrenin bitmeyen işkencesinden. Ama dinlemeyecekler seni. Arkalarını dönecekler. Çığlığın vapur düdüklerine karışacak, fısıltın acı bir fren sesi olacak. Kendi kendine konuştuğunda aynalar kararacak, kaçacaklar senden, senin sesinden.

Ama devam edeceksin yaşam denen oyunda gölgenle birdirbir oynamaya. Güleceksin. Şarkılar söyleyeceksin. Bir sokak ressamının yaptığı tabloda aşkın ne olduğunu göreceksin. Çocukların olsun isteyeceksin, hikâyelerin kulaktan kulağa kırıla döküle yayılsın diye. Rüyalarının açık bıraktığı musluktan akacak günün irini. Her ne kadar kendine itiraf edemesen de, uykularına sızan o paramparça imgelerin seni koruduğunu, ayakta tuttuğunu bileceksin.

Derken bir gün, sen anlatacaksın gerçeği. Bir başkasını ayağa kaldıracak, çiçeklerden bir çerçevenin içine yerleştireceksin. Tıpkı benim gücümün tükendiği bugünde olduğu gibi.

Sıra sende.

Ben gidiyorum artık. Veda ediyorum. Çünkü benden uykularımı aldığın günden beri, başkalarının rüyalarını görüyorum.

Teklif

Kaçıncı doğum günüm olduğunu hatırlamıyorum. Sürprizleri sevmediğimi bilirler. Yine de sürpriz bir parti düzenlemişlerdi arkadaşlarım. Kahkahalar, alkışlar, öpücükler, sarılmalar... İnanmam oysa fazlasına. Hiçbir şeyin fazlasını sevmem zaten. Ama hayata karşı soğukkanlı durduğunu kanıtlamaya çalışanları da sevmem. O yüzden yalan söylemeyeyim. Sevinmiştim için için.

Masanın başına oturtmuşlardı beni, o şarkılarla dolu günde. Önümde irili ufaklı paketler belirivermişti bir anda. Bir kitap (neydi acaba, nedense aklımda Thomas Mann'ın bir kitabı var), bir gömlek (paketi açar açmaz rengine, kesimine değil bedenine bakınca, "İstersen değiştirebilirsin," demişti hediyeyi alan arkadaşım kırgın bir sesle), ahşap bir zürafa biblosu (gecenin ilerleyen dakikalarında dişi zürafanın hüzünlü doğum acısını anlatmama neden olmuştu) ve şu anda hatırlayamadığım birkaç şey daha. Bir de...

Bir de paketi açar açmaz ne olduğunu anlayamadığım, garip, cam bir nesne. On santim yüksekliğine, dört santim derinliğinde ve genişliğinde bir dikdörtgen prizma. Bir yüzünde üç santim çapında bir daire. Nesneyi elime alır almaz, işaretparmağımı o dairenin içinden sokmuş, "Mmm," demiştim, "ne güzel bir şey." Hediyeyi

veren kız arkadaşım yüzüme gücenik bakmıştı ama ona, "Bunun ne olduğunu anlamadım," diyemezdim.

Kendimden emin bir ifadeyle masadaki eğlenceye döndüğüm anda, "Sevdin mi?" demişti. "Artık beni bir kahve içmeye davet edersin herhalde."

Her anlama gelebilecek ve hiçbir anlamı olmayan bir ifadeyle baktım kıza. Hediye edilen nesneyi çevirip duruyordum elimde ve benimle kahve içmek istemesinin altında özel bir neden olup olmadığını bilmiyordum.

Ünlem ve Mat

Posta kutusunun ağzından taşan zarfı görünce sevindi. Elini uzattığı anda, nedenini bilemediği sevinç yerini derin bir kedere bıraktı. Ahşap posta kutusunun kapağını açması gerekmiyordu; zarfın köşesini iki parmağının arasına sıkıştırıp bir hamlede çekiverdi. Tam o anda hırıltıyla çalışan apartman otomatiğinden keskin bir ses çıktı; karanlık. Ezberlenmiş bir hareketle otomatik düğmesine basarak hırıltının kulaklarını, ışığın gözlerini doldurmasını sağladı yeniden. Zarf elindeydi. Tanımadığı elyazısının nakış misali işlediği adına baktı; cadde, sokak, apartman, kat, daire, mahalle, şehir... Adresin sıralaması nasıl daraltıyorsa yaşam alanını öyle daraldı içi. Arkasını çevirdi zarfın; bir gönderen adına rastlamak umuduyla. Av peşinde koşmuş bir köpeğin susuzluğunu haykıran dili gibi sarkan üçgen kapakta, sadece bir ünlem işareti vardı. Ünlem: sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşkınlık, hitap, alay, uyarı... Uyarı... Uyarı... Ses, kafasının içinde uzun uzun yankılandı: u-yarı! Zarfı birilerinin görmesinden korkarcasına paltosunun cebine tıkıştırıp merdivenlere yöneldiğinde, bir ünlem işaretinin hayatını nasıl altüst edeceğinden haberi yoktu.

Böyle başlıyor okuduğum kitap. İlk paragrafı okuduktan sonra gözlerimi kapatıp düşünmeye başlıyorum.

Hep böyle yaparım. Kimi zaman ilk paragraftan, kimi zaman daha da sabırsız davranıp ilk cümleden sonra nasıl bir dünyaya girmek üzere olduğumu düşünürüm. Her seferinde de ilk paragrafın bana sunduğu karakterleri, atmosferi, cümleleri kısa sürede terk edip yazara yoğunlaşırım. Neden böyle bir giriş yaptı? Bunları yazarken ne düşünüyordu? Giriş bölümünü kaç kere değiştirdi? İlk hali nasıldı? Yoksa bu satırları yazmaya başladığında konunun nereye gideceğini bilmiyor muydu? Yazmaya başlamadan önce havaya girmek için eline boş bir zarf alıp kapağına kocaman bir ünlem işareti koydu mu? Neden kocaman dedim? Ünlem işaretinin boyutunu belirten bir sıfat yok ki ortada. Ama okur benim; boyutlarla, sıfatlarla, renklerle dilediğimce oynayabilirim... Sadece bunlarla değil elbette; yazarın net bir şekilde belirtmek gereksinimi duyduklarının dışında her şeyle oynayabilirim. Bu yaptığımın saçma olduğunu ben de biliyorum ama dört dörtlük okur olmak gibi bir kaygım yok. Böyleyim ben; "bildiğimi okuyorum"...

Kapatıyorum kitabı. Gün boyunca ilk paragrafı düşüneceğim, böyle bir girişten sonra neler olabileceğini hayal edeceğim, sadece gizemli zarfı, onu paltosunun cebine tıkıştıran adamı değil, yazarı da düşüneceğim. Akşam kitabı tekrar elime aldığımda gün boyunca nasıl da saçmalamış olduğumu göreceğim. Hep böyle oluyor. Yazarın kurduğu dünyadan daha parlak bir dünya oluşmuyor kafamda.

Pazar Günü

Pazar günü. Sabah kahvaltısını bir an önce bitirip televizyonun karşısına geçmek istiyorum. Pazar sabahı güzel filmler oluyor çünkü. Annesiyle babasını arayan çocuklar, bir köpeğe bir sürü numara öğretip onun sayesinde hırsızları yakalayan kardeşler, silahını şimşek hızıyla çeken kovboylar, ne bileyim işte, bir sürü güzel film. Ama pazar sabahları erken uyanamadığım için kahvaltıya geç oturuyorum ve annem kahvaltı bitmeden kalkmama izin vermiyor. Aslında ben yiyeceklerimi bir tepsiye koyup kahvaltımı o güzelim filmleri izlerken yapmak istiyorum ama buna hiç izin yok. İleride bir gün kendi evim olduğunda köpekli filmleri izlerken yere kırıntı dökme korkusu olmadan kahvaltımı televizyonun karşısında yapacağım.

Pazar günleri kahvaltı harika oluyor. Bayat ekmekleri yumurtaya bulayıp kızartıyor annem. Nefis bir şey! Hele reçelle çok iyi oluyor ama çilek reçelini sevmiyorum. Aslında çay da sevmiyorum ama kahvaltıda çay içilir işte. Pazar günleri sadece kahvaltı değil tümüyle yemek olayı nefis oluyor. Öğlenleri annem, kıymadan iç hazırlayıp beni fırına yolluyor. Orada pide çektiriyorum. Yumurtalı ve yumurtasız karışık. Fırında beklerken çok sıkılıyorum. Benim pidelerimi en son veriyorlar da önce başkalarının

pidelerini hallediyorlar gibi geliyor. Arada bir, "Bizimkiler ne oldu?" diyorum. "Benimkiler" demeye korkuyorum ters ters bakarlar diye. Ama "bizimkiler" demem de bir şeyi değiştirmiyor yine ters ters bakıyorlar. Sonunda pideler geliyor. Kıymayı getirdiğim tasın üstüne dizip gazete kâğıdıyla sarıyorlar. Fırından yeni çıkmış pideleri tutarken elleri hiç yanmıyor. Oysa ben fırından eve gelene kadar elimi şekilden şekile sokuyorum kaç kere. Ellerim acayip yanıyor. Annem evde ayran yapmış. Evde yapılma ayranı sevmiyorum. Yoğurdu eliyle çırptığı için içinde pütürler kalıyor. Pütür sevmiyorum, pürüz sevmiyorum. Ama pideye bayılıyorum, sıcak sıcak yiyoruz.

Pazar günleri ev, ozon kokuyor. Hafta boyunca evin içinde savaş olmuşçasına özenle temizlik yapıyor annem. O temizlik yaparken bir sürü yere basamıyorum, hatta odamdan çıkamıyorum. Kızıyor çünkü, "orayı daha yeni silmiştim, yeter artık, ben köle değilim," diyor. Annem köle değil. Ama evdeki kokunun asıl nedeni çamaşır. Pazar günleri çamaşır yıkanmasından nefret ediyorum. Çamaşırların evin çeşitli yerlerine gerilmiş iplere asılmasından, daha da çok nefret ediyorum. Çamaşır asarken anneme, "Sokağa çıkabilir miyim?" diye soruyorum. Oturup derslerime çalışmam gerektiğini, hem zaten sokakta kimsenin olmadığını, bütün arkadaşlarımın evde ders çalıştığını söylüyor. Pencereden bakıp annemin haklı olduğunu görmeyi sevmiyorum. Ama haklı. Sokakta kimse yok. Hepsi ders çalışıyor olamaz. Ders çalışmak zorunda olmaktan iğreniyorum. Okuldaki bütün zor derslerin ve en ağır ödevlerin pazartesi gününe yığılmasının kaç nesildir sürdürülen bir âdet olduğunu bilmiyorum. Bilmek de istemiyorum.

Babama sığınmaya karar veriyorum. Ama o da radyodaki maç yayınını dinliyor. Radyodaki adam o kadar hızlı ve karmaşık anlatıyor ki hiçbir şey anlamıyorum.

Hangi takım atak yapıyor, kim gol atacak? Hiçbir şeyi gözümün önüne getiremiyorum. Ceza sahasının yaklaşık 20 metre dışı neresidir, sol iç çaprazdan atılan şut gerçekte nereden atılan şuttur? Radyoyu dinledikçe, midem bulanıyor. Babama gıpta ediyorum. Çünkü bir yandan bu karmaşayı anlarken bir yandan da kapağında göğüsleri görünen bir kadın fotoğrafının olduğu bir kitap okuyor. "O ne?" diyorum. Kafasını bile kaldırmadan, "Polisiye!" diyor. Polisler neden güzel göğüslü kadınlarla ilgileniyor anlamıyorum.

Ablam sokağa çıkıyor, arkadaşlarıyla buluşacakmış. Anneme bir ara, "Ama o çıkıyor, bana izin vermiyorsunuz," demeye yelteniyorum. Annem sadece bakıyor. Kös kös odama dönüyorum. Ablam sokağa çıktığı için, annem baktığı için, babam bakmadığı için sinir oluyorum. Kimseyi sevmiyorum.

Ders çalışıyorum. Hiçbir şey anlamıyorum. Bütün bunları neden öğrenmem gerektiğini anlamıyorum. Fay kırıkları dendikçe aklıma deterjanlar; maki dendikçe de –nedendir bilmiyorum– Lorel ile Hardi geliyor. Lorel'le Hardi'yi seviyorum. Televizyonda bir kadın bağırarak şarkı söylüyor. İşte onu hiç sevmiyorum.

Sonra yavaşça damarlarımı açıp çalışma masamın üstüne yatırıyorum. Kanımı seyrediyorum. Yavaş ve ılık akıyor. Tadına bakmak istiyorum ama midem bulanıyor. Gözlerimi cebime koymaya karar veriyorum. Dilimi burnuma sokmaya çalışıyorum başaramayınca yutuyorum. Hem de çiğnemeden. Ayak parmaklarımı görmek istiyorum, gözlerimi cebimden çıkarıp yere atıyorum. Bakmak istediğim ayaklarımın nerede olduğunu göremediğimden gözlerimi eziyorum. İçim eziliyor, pide yemek istemiyorum. Fırıncıyı fırına sokmak ve orada ona saatlerce maç dinletmek istiyorum. Türkü söyleyen kadına kilometrelerce, gazete kağıdına sarılmış pide taşıt-

mak istiyorum. İşte bunları gerçekten istiyorum. Pazar günleri birbirlerine telsizle haber verip "bak bütün arkadaşların şu anda evde ders çalışıyor, hadi otur bakayım, sen de çalış," diyen anneler örgütünün genel merkezini eğittiğim köpeğimle basıp onlara çilek reçeli yedirmek istiyorum. Arkadaşlarıyla buluşma özgürlüğü olan büyük kardeşlerin hepsine şekersiz çay içirmek istiyorum. Koca göğüslü kadınların peşinden koşan polislerin peşine, şimşek hızıyla silah çeken kovboy dostlarımı yollamak istiyorum. Herkese ama herkese ozon içirmek istiyorum.

Midem bulanıyor. Kusuyorum.

Her şey yerli yerinde artık. Bir tek gözlerim, gözlerim, gözlerim...

"..." için!

Önce adını yazmak geldi içimden.

Seslerin, sözlerin dünyasında yolumu kaybettiğim gecelerden birinde, seninle üstüne uzun uzun konuştuğumuz bir yazının başına oturmuştum. Giriş cümlesi, karakterlerin yapıları, kurgu, alt metinler kafamdaydı. Önce kendime güzel bir yemek hazırladım. Gülme lütfen, patates kızartması da pekâlâ güzel bir yemek olabilir. Ev yağ kokmasın, diye pencereyi açtım, soğuk rüzgârların canımı yakmasına izin verdim. Bir türlü başaramıyorum kızartma yapmayı, arızalarımdan biri de bu işte. Olmadı. Çiğ kalmış patatesleri bir torbaya koyup, çöpe attım. Sonra, kahve yaptım. Bütün bunları yaparken elimden geldiğince ağır davrandım. Yazacaklarımı içselleştirmek, sonra da kendimden çıkıp bütün o sözlere dışarıdan bakmak için zamana gereksinimim vardı çünkü. Yazmaya oturmadan önce kendimden yorulup yabancılaşmak için, bildiğim yaşamlardan soyutlanıp öykü karakterlerinin dünyasına konuk olabilmek için zamana gereksinimim vardı. Tabii dilimin yanmasına neden olan kahvenin soğuması için de... Neyse...

İşte tam o anda adını yazmak geldi içimden. Bu me-

tin tümüyle sana ait olsun istedim. Hem bunu daha önce hiç yapmamıştım. Okuduğum kitaplarda, hatta bazı dergi yazılarında birine adanmış öyküleri, şiirleri gördükçe garip hissederdim kendimi. Nasıl oluyordu bu iş? Acaba bu yazılar önce tamamlanıyor, sonra da filancaya adanmasına mı karar veriliyordu, yoksa tümüyle o kişinin çağrıştırdıklarından yola çıkılarak mı kaleme alınıyordu? Yazıyı okuyup bitirince bu sorunun yanıtını bulmak zor olmuyordu. Asıl yanıtını bulamayan soru, benim neden bunu yapamadığım, neden herhangi bir yazımın başına ".... için" yazamadığımdı. Bir şeye, bir zamana, birine adanamamak içimde bir uçurum gibi büyüyordu. Kahvenin sıcağından yanan dilimi, damağımın serinliğinde tedavi etmeye çalışırken aklıma Pavese'nin sözleri geldi:

> Uçurumdan kurtulmanın tek yolu ona bakmak, derinliğini ölçmek ve kendini o boşluğa bırakmaktır.

İçimdeki uçurumdan kurtulmak için adını yazmaya karar verdim. Dilim daha iyiydi. Gözümün önüne çeşitli kişilere adanmış metinler geldi. Yazının başlığını attım, başlığın hemen altında sayfanın sağına doğru tırnak içinde adının baş harfini yazdım ve tam ikinci harfe geçtiğim anda kalemime bir sıkıntının oturduğunu hissettim. Birine değil de bir harfe adanmış metinlerin okurla oyun oynayan gizeminin sıkıntısı, dilimin yeniden sızlamasına neden oldu.

İkinci harfi yazamadım. Uçuruma bakmaya cesaretim vardı ama galiba derinliğini ölçmek istemiyordum.

Böyle bırakmaya karar verdim. Yazım bir harfe adanmış olacaktı. Sence bu, yazıyı korkak bir yazı haline mi getirir, diye sormak istedim. Ama dilim şiştiği için konuşamıyordum.

Belki de o zaman yazının sana adandığını anlamayacak, hatta belki okumayacaktın bile. Bambaşka bir adresi de gösteriyor olabilirdi bu harf. Belki bir komşumu, belki de kilometrelerce ötede oturan bir dostu... Sevdiğim bir şairin adının baş harfi de olabilirdi. Bir şiir kitabının adı mı? Neden olmasın? Hayır, çocukluğumun gizemlerini taşıyan bir oyuncağıma bu harfle başlayan bir ad vermemiştim. Ama pekâlâ en sevdiğim müzik parçalarından birinin büyüsünü taşıyor olabilirdi. Kim bilir, belki de kendimi böyle çağırmayı seviyordum, belki de bu kimsenin bilmediği, aile arasındaki adımdı? Sonra daha korkunç bir şey kemirmeye başladı içimi. Eğer böyle bırakırsam, başkaları üstüne alınacak, yazıyı, aslında sana ait olan bir yazıyı sahipleneceklerdi. "İşte," diyecekti eski bir dost, "bu bana yazılmış bir yazı!" Bir komşum gecenin bir yarısı kapımı çalıp, "Bana adadığınız yazı pek güzel olmuş, içimden geldi ben de size suböreği yaptım," diyecekti. Kütüphanemdeki kimi kitaplar, diğerlerine caka satacak, "Eee, ne yaparsın, bu adamı içindeki uçurumdan ben çıkardım," diyeceklerdi. Oysa ben bu yazının tümüyle sana ait olmasını istiyordum. Konuşmaya, yanlış anlamaları ortadan kaldırmaya çalıştım, dilimi bulamadım.

Kalktım, kahveyi döküp bir bardak soğuk su içtim. Ne yapmam gerektiğini biliyordum. Bir harfle bırakmamalı ve uçuruma atlayacak cesareti göstermeliydim. Önümde kalın bir sözlük vardı ve bir sürü harf, önümdeki kâğıdın tepesinde duran o güzelim harfin yanına yerleşebilmek için birbirleriyle yarışıyorlardı.

Kendimi geceye ve içimin derin uçurumuna bıraktım. İkinci harf dilimden elime, elimden kaleme, kalemden kâğıda yol almaya başladı.

Bu yazının sana ait olmasını istiyordum.

O yüzden önce adını yazmak geldi içimden.

Şehrin Duvarları

Şehre ünlü bir sanatçı konser vermeye gelecektir. Çiçeklerin yüzünü güldüren bir soprano, piyanosunun tuşlarıyla kuşların göç yollarını çizen bir virtüöz ya da kulislerini viskiyle yıkayan ünlü bir rock grubu. Gazeteler bu olağanüstü konserin haberini aylar öncesinden duyurur. Dergilerde söyleşiler yayımlanır. Televizyonla reklamları ezberletene kadar gösterir. Şehrin duvarları, otobüs durakları, duvar panoları ilanlarla süslenir. Boy boy, çeşit çeşit ilanlar, o gecenin ne kadar inanılmaz olacağını, o geceyi kaçırırsak neleri kaçırmış olabileceğimizi anlatırlar.

Sonra gelir o gece. Gelir, geçer. Konser biter.

Ertesi gün bütün gazeteler olağanüstü konserin ayrıntılarını, sanatçının kuliste yaptıklarını, halkın nasıl da kendinden geçtiğini yazar. Belki bir sonraki gün bir röportaj, bir televizyon programı... O kadar. Sonra biter, konserin ışıltısı kaybolur. Ama o ilanlar bir süre daha duvarlardaki yerlerini korurlar. Üstlerine bir başka konserin ilanları ya da bir reklamın görüntüleri yapıştırılana kadar. Beynimize kazınan o görüntüler, bir şeylerin altında kalmıştır artık. Arada bir yenileri kazındıkça, alttaki afişler o olağanüstü konserin ilanları bize oldukları yerden gülümser, merhaba, derler. Birden o geceyi, nasıl eğlen-

diğimizi ya da neden gidemediğimizi hatırlarız.

Derken bir gün şehrin duvarları yıkanır ve bütün izler silinir. Artık o konser sadece anılardaki bir görüntü bir ses olarak kalır. Kimi zaman sohbetlerde hangi tarihte olduğu bile hatırlanamayan bir ses. Sadece bir-iki takıntılı meraklının ezberindeki bir görüntü.

O duvardayım ben de. Birilerinin hayatından bir anlık neşe, olağanüstü bir tat, görülmesi gerekli bir gösteri, eşine az rastlanır bir duygu olarak gelip geçiyorum. Sonra bir gün duvarlar yıkanıyor ve ben anılardaki yerimi bile koruyamıyorum.

Tensikat

Toplu bir işten çıkarma yapılacağı dedikodusuyla çalkalanıyor şirket. Ama bütün hesap hareketlerini, hileyi hurdayı, vergiyi, bordroyu bilenlere yani muhasebe servisindekilere dokunulmayacağına da kesin gözüyle bakılıyor.

İşe gitmek üzere evden çıktığım o sabah, kesin bir bilgiye erişebilmek için, çocukluğumdan beri uyguladığım bir deneye sığınıyorum. İşten atılıp atılmamam bu deneyin başarıya ulaşmasına bağlı: Oturduğumuz apartmanın kapısından yola kadar olan mesafeyi yedi adımda aşmalıyım. Bu geçiş sırasında yoldaki parke taşlarının birleşme çizgilerine basmamalıyım. Son olarak da yedinci adımım, yani son adımım sol ayağıma denk gelmeli.

Hemen gerekli hesaplamaları yapıyorum: Yaklaşık 8-10 metrelik bir mesafe. Parke taşları 40x40 boyutlarında olduğuna göre 20-25 taş ve bir o kadar birleşme çizgisi olması gerekir. Bu durumda adım genişliğim 150 santim kadar olmalı ki bu da kırk santimde bir karşıma çıkacak mayınlara basma riskini artırıyor. Tek yapmam gereken adımlarımı hafif zıplayışlarla atmak ve düşme noktamı havadayken saptamak. Yedi tek sayı olduğuna göre ters ayakla yani sağ ayakla başlamalıyım ki, yolculuğumu sol ayakla noktalayabileyim. Başlıyorum. Adım

ayarlamasında zorlanmıyorum. Dördüncü adımda ciddi bir mayın tehlikesi atlatıyorum, karşı komşunun ay yürüyüşündeki astronotu izlermişçesine şaşkın şaşkın bakması dikkatimi dağıtıyor çünkü. Beşinci adımda bir terslik olduğunu hissediyorum, altıncı adımda gerçekle yüzleşiyorum. Tabii ya, yedi tek sayı olduğu için hangi ayakla bitirmek istiyorsam onunla başlamalıydım. Aptalca bir hesap hatası. Bedeli ağır. Yedinci adımda yola sağ ayakla düşeceğimi anladığımdan sol dizimi kırıyor ve uğursuz yola bedenimle iniş yapıyorum.

İşe gidene kadar bir yandan toz içindeki pantolonumun üstünden morarmış dizimi ovuşturuyorum, bir yandan da gazetenin insan kaynakları sayfasını okuyorum.

Seni Bağırmak İsterken

Dün yoktu.

Bugün var.

Ama bugün var.

Oysa dün yoktu. Aynı saatlerde, emin değilim ama belki de aynı dakikada, aynı pencereden bakmıştım. Hava biraz daha kapalıydı. Beklenmedik sıcaklar iç bunaltan bir sise neden oluyor sabahları. Belki ... belki sis yüzünden fark edemedim. Belki dün de vardı...

Üşenmezsem –son günlerde çok üşengeç oldum- gider bakarım; dokunursam anlarım ne zaman yapıldığını. Kurumuşsa dün yapılmıştır. Hâlâ ıslaksa boya elime bulaşırsa anlarım ki, gecenin bir anında, ben kocaman yatağın sol tarafında büzüşmüş uyuyorken, rüyalar âleminin kilitsiz kapısından içeri girmişken, pamuklu pijamalarımın emmesi için daha çok terliyorken, horluyorken –artık horladığımı biliyorum, kimi geceler kendi sesime uyanıyorum– üşüyen ellerimi yastığın altına sokmaya çalışıyorken yapılmış.

Kim bilir kaç dakikadır pencerenin önünde duruyor, fareli sarayın yıkılmamaya kararlı ahşap duvarına bakıyorum. Siyah boyayla yapılmış bir resim. Bir karalama. Bir leke.

İri gözlü, kalın dudaklı, uzun saçlı bir kadın.

Altında da kırık dökük bir yazı.

KAYIP
ARAN
YOR!

Dün yoktu. Bu sabah karşımda. Kâbuslarımdan çıkmış bir görüntü. Burnumun ucundan yola çıkan ter damlası, pamuklu pijamamın göğsüne düşüyor. Canım birden demli bir çay istiyor.

Elimin altında giderek ağırlaşan perdeyi bırakıp dünyayı, sisi, fareli sarayın duvarını, boyayı, lekeyi, kadını dışarıda bırakmadan son bir kez okuyorum yazıyı.

KAYIP
ARAN
YOR!

Seni çok özledim...

Düşmüş Bir Harf

Ün'lü Aşklar

Kalın Ün'lü Aşk

Akşam oldu.

Ay çok parlak, yıldızlar rakı burcunda.

Fotoğrafını karşıma koyuyor, sana daha yakından bakıyorum. Yalnız bıraktığında yapmamıştım bunu. Kaçışının acı uçlu bıçağı damarlarımda dolaşıyordu ama bunalımlı tablolara, ağlamalara, alkol yolculuklarına, arzusuz uykulara sığınmamıştım. Yanılmışım. Gaucho'lardan kalma tango adımları kadar katı duruşunu anlamak, anılarına bu kadar yaklaşmakla olasıymış ancak. Sarı saçların fotoğraftan çıkıp solgun şarkıların notalarıymışçasına yayılıyor masama. Yazılarımın zamanı kırılıyor, Proust rahatsız oluyor. Ardında bıraktığın aynalar paramparça, kırıklar canıma batıyor. Dalgın dalgın bakarak dudaklarının dalgalarına, aynı oluşumuzun anahtarını attığın âlı anımsıyorum: Karşılıksız aşk acıtır.

Ah aşk, nasıl da zamansız çalıyorsun kapıları. Yakamozların sığ sularda da olduğunu anladığım şu anda haykırıyorum: Sana âşığım!

İnce Ün'lü Aşk

Serin bir gece.

Güneş giderken sevgisizliği de götürmüş.

Resimlerinin önünde kendimle yüzleşeceğim gecenin ikisinde. Keşke gittiğinde, hem de hiç beklemediğim bir günde gittiğinde öfkelenmeseydim. Yine de terk edişinin öldürücü hüznü yüreğimde gezinirken ince direnişlere, içli öykülerin inciten sözlerine, estetik zihin tüketişlerine, bedenimin küskün denetimsizliklerine yenilmemiştim. Peki, ne geçti elime? Pembe bir çiçeğin özünden beslenen düşüncelerini öğrenmek için, seni böylesine içimde hissetmeliymişim demek ki. İşte yeşil gözlerin güzelim resmini itip merdivenlerden inen bir prensesmişçesine serildi önüme. Düşüncelerimin büyüsü gerçekle yüzleşince Highsmith bile sessizleşti. Yere serildi sevişmelerimiz, tenimin ülkesi özgürlüğünü hediye etti. Üzgün üzgün izlerken dişiliğinin en dişli yönlerini, giderken söylediğin sözleri yinelemeliyim belki de:

"Sevmek kendinden geçmektir."

Ey sevgi, neden böyle serseri bir gecede geldin evime? Bir nefesin bile, kelebek gibi tenimden geçebileceğini öğrettin, öyleyse götür sözlerimi sevgiliye: Seni hep seveceğim!

Hayır!

Yorulmuşum. Gerindim. Esnedim. Ağırlaştım. Daldım. Uyudum. Susadım. Kalktım. Üşendim. Yattım. Uyudum. Öptü. Uyandırdı. Güldüm. Öptüm. Sarıldık. Uzandık. Gecikiyorduk. Kalktık. Yıkandım. Kurulandım. Giyindim. Giyinmiş. Hazırlanmış. Çıktık. Kilitledik. Fırladık. Yürüdük. Bindik. Tutunduk. Baktık. Düşündüm. Düşündü. Düşündük. İndik. Üşüdük. Sokulduk. Sarıldık. Yürüdük. Konuştuk. Dertleştik. Hüzünlendik. Tartıştık. Aydınlandık. Geldik. Soyunduk. Oturduk. İçtik. Isındık. Okuduk. Yazdık. Okuduk. Yazdık. Yorulduk. Baktık. Konuştuk. Şaşırdık. Konuştuk. Baktık. Gördük. Tiksindik. Konuştuk. Kararlaştırdık. Kalktık. Giyindik. Çıktık. Yürüdük. Koştuk. Üşümüyorduk. Kararlıydık. Vardık. Toplandık. Kalabalıklaştık. Dinledik. Öfkelendik. Dinledik. Hırslandık. Dinledik. Büyüdük. Konuştum. Yutkunamadım. Konuştu. Kaldıramadı. Konuştular. Aşağıladılar. Tükürdüler. Lanetlediler. Küfrettiler. Durdular. Düşündüler. Güçlendiler. Güçlendik. Bağırdık. Bağırdık. Bağırdık. Seslendik. Sesleştik. Sertleştik. Dertleştik. Yürüdük. Bağırdık. Durdurdular. Vurdular. Acıtamadılar. Dağıtamadılar. Dağılmadık. Anlamadık. Anlatamadık. Döndük. Bindik. Nefeslendik. İndik. Yürüdük. Geldik. Açtık. Girdik. Soyunduk. Yedik. Yiyemedik.

Tıkandık. Konuştuk. Konuşamadık. Sustuk. Düşündük. Çoğaldık. Taşıyamadık. Azaldık. Acıttılar. Acıdık. Bittik. Bitmedik. Bitmeyeceğiz. Bitireceğiz. İnanmıyoruz. İnanmayacağız. Lanetleyeceğiz. Lanetledik. Lanetliyorum. Delirdim. Sakinleştirdi. Sakinleşmeyeceğim. Yorulmuşum. Gerindim. Esnedim. Ağırlaştım. Ağırlaşmayacağım. Ağırlaştırmayacağım. Kalkacağım. Güçleneceğim. Göreceğim. Göstereceğim. Bağıracağım. Bağıracağım. Uyumayacağım. Uyutmayacağım. Uyutmayacağız. Başaramayacaklar. Öldüremeyecekler. Ölmeyeceğiz. Susmayacağız. Susmayacağız. Susmayacağız. Susmayacağız.

Geometri

garip günler geçip gidiyordu.

grevdeydi güneş, griydi gökyüzü. gökkuşağı görünmüyordu. göçebe gemiler, gaddar gardiyanlar gibi gizleniyorlardı gecelere. göze geliyordu güzelim gençlikler, gelinlerin gamzeleri güçsüz gülüşlere gebeydi. geveze gırtlaklar gevşemiş, gözalıcı gelincikler gizlenmişti. gülkurusu göğüsler günbatımlarına güvenmiyor, genelevler gülüşsüzlük galerisi gibi görünüyorlardı guguklara. gönülsüz günışıklarına gücenen günebakanlar güneye göçüyordu. gepegenç güvercinler gönençle geçip gidiyorlardı giyotinli geçitlerden. gamlı geyikler gözyaşlarını göstermiyordu gayretkeş gergedanlara.

gelen geçiyor, gülüşler geçiyordu.

gururum gözaltındaydı, garip günlerin geçidinde.

gümüşi gitarların gürül gürül gürlerken gitmiştin gönlümün gülistanından gitmiştin. gözlerimi gömüp gülüşüne.

güle güle...

Matruşka

1.

seni özlediğimi düşündükçe, gücünü yitirmiş bir derebeyi gibi yalnız hissediyorum kendimi. sessizleşiyorum. oysa konuşmayı nasıl da sevdiğimi bilirsin. gece, en güzel uyku şarkılarını söylerken bile, susamazdım. bilsen biraz sese nasıl da ihtiyacım var. sadece biraz ses. taşıyamıyorum bu yalnızlığı, oysa nasıl da çoğul yaşıyordum seninle her şeyi. şimdi çıkıp gelsen, işte buradayım, desen. kendimi iyi hissetmem için sadece gülümsemen bile yeter. yalnız ruhların kalıplarına sıkışmış sözler yazmak istemiyorum. yedi cehennem, sekiz cennet olduğunu biliyorum. bu yüzden, sırf bu yüzden seni bekliyorum. yoruldum artık. sözlerimi ayıklayıp, onlarla çoğalmak istiyorum. gel artık, yalnızlığı sevmiyorum.

1.

seni özlediğimi düşündükçe, güçsüz yitirmiş bir dereceyi gibi yalnız hissediyorum kendimi. sessizleşiyorum. oysa konuşmayı nasıl da sevdiğimi biliriim. gece, en güzel uyku şarkılarını söylerken bile, susamazdım. bilsen biraz sese nasıl da ihtiyacım var. sadece biraz ses. taşıyamıyorum bu yalnızlığı, oysa nasıl da çoğul yaşıyordum seninle her şeyi. şimdi çıkıp gelsen, işte buradayım, desen. kendimi iyi hissetmem için sadece gülümsemen bile yeter. yalnız ruhlarını kalıplarına sıkışmış sözler yazmak istemiyorum. yedi cehennem, sekiz cennet olduğunu biliyorum. bu yüzden, sırf bu yüzden seni bekliyorum. yoruldum artık. sözlerimi ayıklayıp, onlarla çoğalmak istiyorum. gel artık, yalnızlığı sevmiyorum.

2.

seni düşündükçe,
yalnız hissediyorum kendimi.
sessizleşiyorum. oysa konuşmayı nasıl da sevdiğimi
bilirsin. gece, en güzel uyku şarkılarını söylerken bile,
.
taşıyamıyorum bu yalnızlığı, oysa
yaşıyordum . şimdi çıkıp
gelsen, işte buradayım, desen kendimi iyi hissetmem
. yalnız
yedi
cehennem olduğunu biliyorum. bu
yüzden yoruldum
artık. sözlerimi
sevmiyorum.

2.

seni düşündükçe,
yalnız hissediyorum kendimi.
sessizleşiyorum. oysa konuşmayı nasıl da sevdiğimi
bilirsin. gece, en güzel uyku şarkılarını söylerken bile,

.

taşıyamıyorum bu yalnızlığı, oysa
yaşıyordum . şimdi çıkıp
gelsen, işte buradayım, desen kendimi iyi hissetmem
. yalnız
yedi
cehennem oldurma biliyorum. bu
yüzden yoruldum
artık. sözlerimi
sevmiyorum.

3.

sevdiğimi
söylerken bile,

yalnızlığı
yaşıyordum .
işte kendimi

bu yüzden

sevmiyorum.

3.

seni

sevdiğimi
söylerken bile,

yalnızlığı

yaşıyordum
işte kendimi

bu yüzden

sevmiyorum.

4.

seni

sevmiyorum.

4.

iunes

semiyorum.

Matematik

1=0

En sıkıntılı anlarımızda bakıp bakıp güldüğümüz o karikatürü hatırlıyor musun?

Hani, arkadaşları rahat rahat yemlerini yerken uçurumun kenarından güneşin batışını izleyen kuş karikatürünü.

İşte oradayım şu anda... Ama güneş çoktan batmış. Yine aldatıldık anlayacağın. Tıpkı "dünyanın ucundaki fener" aldatmacası gibi. Hani yuvarlaktı dünya, demiştin, nasıl bir ucu olur ki?

Sen âşıktın; "bir" noktasındaydın, ucu vardı duygularının.

Ben yalnızdım; "sıfır" noktasındaydım, kısır döngü.

Hadi duygularımızı kodlayalım, duygusallığın uçurumuna koşalım ve güneş batarken bağıralım: 111001010 010010000100011111001010010111001110110010 10

1=1

Sana, gel uçurtma yapalım, dediğimde, istemem demiştin hani. İstemem uçurtmayı, sen bana "uçurt" yap çünkü ben uçmasını istiyorum. İşte o noktadayım şu anda. Her şey uçurtma.

Gücüm tükendi.

Uç: gücün sınırı.

Bilirim güç hep senin gücüne gitmiştir. O yüzden yormayacağım düşüncelerini. Sen kendini tanımlayamayan her şeye bir düzlemde bakmayı seversin çünkü. Uç, sadece düzlemdedir.

1=2

Uzun süre aynı kızın peşinden koşmuştuk hani. Bir yokuşun tepesinde oturuyordu. İşte o yokuştayım. Peki yokuşun ucu aşağıda mı yukarıda mı? Uç hedefindir, demiş miydin bir zamanlar bana? Dediysen bile emin değilim artık. Aynı kızın göğüs uçlarını emmek istediğimizde hedefimiz neydi? Zaten dilimizin ucundaki sözleri bakışlarımıza dökmek istediğimizde yaşlanmadık mı? Ne zaman ki çöktü kodlarımız, o an beyinlerimizin ulaştığı son noktada belirledik konumumuzu. Kara delik, kara delik, kara delik...

O uçurumun kenarındayım.

Yol bitiminden kalkan sesin, karşı konulmaz bir umursamazlıkla gelip burnumun ucuna konuyor.

Bir çığlık, bir çığlık daha ve diyorsun ki: UÇ.

Yürümek. Denize.

Denizin üstünde yürünebilir mi?

Hayır, mitolojiden ya da masallardan bahsetmiyorum. Dinî hikâyeler de değildir söylediğim. Ben gerçek adımlardan, hatta belki de uzun soluklu bir koşudan bahsediyorum. Hem de tekrar karaya ayak basmak isteyen bir korkağın adımlarından değil, sığ bir sudan, derinliklere, giderek okyanusun göbeğine koşmak isteyen bir âşığın koşusundan bahsediyorum.

Denizin üstünde yürünebilir mi?

Gece, göz gözü görmezken mercanadalarının renkleri, tirsi balıklarının yalnızlıkları, denizatlarının nefesleri paylaşılarak ileriye, daha ileriye gidilebilir mi? Zaten ne yapmak istiyoruz ki bundan başka? Neden bu kadar çok soru var hayatımızda? Neden en mutlu olunabilecek anlarda bile geçmişten çaldığımız bir meşalenin geleceğimizi yakmasına izin veriyoruz? Neden yalnızlığımızı kelimelerle büyütebilmek için bu kadar hastalıklı bir hayat yaşıyoruz? İşte bundan. Gerçekten de başka bir nedeni olamaz. Yapmak istediğimiz sadece ve sadece bu: Denizin üstünde yürümek istiyoruz.

Denizin üstünde yürünebilir.

Yarın Sabah Öp Beni

Fil Mezarlığı

Yeni bir fil biblosu aldık bugün.

Eski İstanbul'u adımlarken hiç girmediğimi söylediğim bir sokağa sürükledin beni. Oradaki eskiciyi de, tozlu rafın arkasına sıkışmış kırık dökük bibloyu da sen gördün. Hep sen gördün.

Dönüşte Balık Pazarı'na uğradık. "Yine levrek olsun," dedin. Her konuda cesur oldun da balıkta üç cinsten öteye gidemedin. Rokanın yanına limon da alacaktım, engelledin. "Evde var limon," dedin. Evde ne olduğunu, ne olmadığını hep sen bildin.

Bakkalın önünde, alt kattaki komşuyla karşılaştık. Ben sigara almaya girdiğimde bir şeyler konuştunuz hararetli hararetli. Sonra sormayı unuttum, oysa merak etmiştim. Ne konuştuğunuzu hiç öğrenemeyeceğimi bilmiyordum ki.

Eve girince balık torbasını mutfak tezgâhına koyup biblolarımıza koştuk. Diğerlerinin yanına koymadan, her zaman yaptığım gibi saçlarına sürdüm, zamanın güllesiyle dişsiz kalmış ahşap fili. "Bu evdeki her şey sen koksun istiyorum," dedim. Kaşlarını çattın. Sevmezsin böyle sulusepken sözleri. Romantik cümlelerin arasına sıkıştırıldığında gerçek duygular, alaycı bir gülümseme yerleşir dudaklarına. "Her duygumuzu bir söze hapset-

memiz gerekmiyor," dersin, "bu kadar dillenirse içimiz, dışımızın ne özelliği kalır."

Balığı birlikte yaptık. Küçük bir kâsede yeşil zeytin koydun sofraya. Haberin yok ama anlatırım bu özelliğini sağda solda: "Öyle çok sever ki yeşil zeytini, ne yersek yiyelim, koyar sofraya."

Nereden açıldıysa konu, dünya nüfusunu konuştuk. Her bir sözünde biraz daha siyah oldu tenin, biraz daha çoğaldı cinsiyetin, biraz daha kaybettin anavatanını, biraz daha büyüdün gözümde. Yerkürenin ta kendisi oldun. Balıkla salatayı son lokmama eşit paylaştırma çabama güldün. Hep yaparım bunu, hep gülersin. Güleriz.

Sofrayı birlikte topladık. Bulaşık makinesine ben yerleştirdim tabakları. Sen salona gidip müziği açtın. Nereden de bildin o albümü dinlemek istediğimi? Sen hep bildin benim ne istediğimi.

Televizyonu açmadık yine. Bir türlü sevemedik televizyon izlemeyi. Birlikte sevmedik. Sen bir kanepeye uzandın ben diğerine, aldık elimize kitaplarımızı, başladık okumaya. Bir ara evimizin yeni nesnesine, dişi kırık fil biblosuna baktım. Koca kabilenin hafızasını omuzlamış, ölümsüzlüğü kabullenmeye çalışarak oturuyordu diğerlerinin yanında uslu uslu.

"Kahve içelim mi?" dedim. İstemedin. Son zamanlarda ikimizin de uykusunu kaçırıyor gece kahveleri.

"Neden takmıyorsun okuma gözlüğünü?" dedin. Sinir oluyorum bunu hatırlatmana biliyorsun. "Alışmasın gözüm bu yaşta, görüyorum ben, merak etme," dememe güldün. Kitabı kapatıp defterimi açtım. Şu bir türlü bitiremediğim öyküdeki adamla ilgili notlar aldım: Mutlaka okuma gözlüğü olmalı bu adamın. Bir de filleri sevmeli, çok sevmeli.

"Çalışacak mısın?" diye sordun.

"Çalışsam ne faydası var? İlerlemiyor bu öykü bir

türlü. Sade olsun istiyorum. Senin kadar sade. Bütün o basmakalıp sözlere uzak dursun, hayatla arasında bir mesafe olsun istiyorum. Olmuyor."

"Hadi ben yatayım da sen çalış. Yalnız başına daha rahat edersin," dedin kanepeden kalkarken. Giderken müzik setini kapattın. Neden yaptın bunu anlamadım. Arkandan bakakaldım öylece. Seni dinledim. Eve ezberlettiğin sesleri. Kapıyı kilitleyişin, dişini fırçalayışın, yatak örtüsünü açışın, yastığını kabartışın...

Dayanamadım yanına geldim. Yatak odasının kapısına yaslanıp "İyi geceler öpücüğü vermeyecek misin?" dedim.

Göreceğin kim bilir hangi rüya seni çağırırken yanına, en kızdığın şeyi yaptın. Romantik bir cümleyle bıraktın kendini az önce kabarttığın yastığa: "Bu yorgun saatlerde değil, gün ışığının tazeliğinde sev beni. Bu gece değil, yarın sabah öp beni."

Öpüşmedik. Avuç içine düşmüş bir cıva damlası benzeri aktın uykuya. Rüyalar aleminin en uzak sahilinde taş kaydırmaya gittin. Biraz izledim seni; uykunun ağırlığını yüzünden uzak tutmak istercesine çenene dayadığın ellerini.

Sevgilim. Gecenin bir yarısı öldüm ben. Nedenini anlayamadım, sana söylerler mutlaka. Salondaki kanepede, defterim kucağımda, şu yolunu bulamamış öyküyle uğraşırken öldüm. Özür dilerim, öyküyü tamamlayamadığım için. Özür dilerim, yazdığım son cümle bile yarım kaldığı için. Buraya kadarmış, benim son öyküm olmayacakmış. Şundan emin olabilirsin, istemeden öldüm. Ama yine de özür dilerim, seni erken bıraktığım için. Aslına bakarsan, o sevmediğin duygusal yönüm, elimde kalemle öldüğüm için mutlu olmam gerektiğini söylüyor. Üstelik bir de o son sözlerin var geride, "Yarın sabah öp beni," derken gülümsemen var. Bir konuda için rahat

olabilir yani: Mutlu öldüm ben, hatta mutluluktan öldüm ben.

Artık şunu biliyorum: İnsan ölünce istemese de romantik oluyor.

Ah, bir de öpüşseydik sen uyumadan. Keşke. Güzel olurdu değil mi? Bu gecenin sabahına ulaşamayacağımı, gün doğmadan öleceğimi bilsek öpüşürdük belki. Öpüşürdük. Dilin dilime değerdi.

Ama öyledir ya bazen, bir "keşke"ye dayanır hayat.

Ne denir ki? Keşke biz de bilseydik filler gibi, ne zaman öleceğimizi.

Solucan

Gazete okuyor babam. Yatarak. Sayfayı çevirirken yırtıcı bir kuşun kanatları gibi açılıyor kolları. Aniden kapanıyor kanatlar, düzgün bir hatla ortadan ikiye katlanıyor gazete.

Hep yatarak okuyor. Bazen bir yazıya takılıyor, iyice yaklaştırıyor sayfayı kendisine. Galiba mırıldanıyor.

Bana bakıyor babam. Gazete okurken onu izlememi seviyor galiba. Bilmiyorum.

Yanına çağırıyor. Otururken gazetesini dörde katlıyor.

"Bir gece başını yastığa koyduğunda bir değişiklik rahatsız edecek seni; bir de bakacaksın ki gözlüğünü çıkarmayı unutup girmişsin yatağına. İşte o andan sonra gözlüklü bir insan olarak yaşamaya alışmışsın demektir." Ne zaman böyle sözler söyleyecek olsa bir elini, ağırlığını hissettirerek omzuma koyuyor; gözlerini gözlerime dikerek konuşuyor.

"Rüyanda İngilizce konuştuğunu görürsen, artık yabancı dil konusunu halletmişsin demektir... Arkadaşını incittiğin günün gecesinde sıkıntıdan uyku tutmuyorsa dostluğun anlamını çözdün demektir... Elindeki işi bitirene kadar uyumayı düşünmüyorsan, sorumluluk duygusunu edinmişsin demektir ... demektir ... demektir..."

Yaşamın karşıma çıkaracağı sorunların çözümü hep üç ayaklı bir masanın üstünde duruyor sanki; gece, uyku, rüya... Babam sorunlardan böyle kaçıyor galiba. "Ben masayı gösterdim, artık iş sana düşüyor, yatağına yat, yalnız kal, uyumadan önce düşün, onu da başaramazsan rüya gör..."

Babamın karşısındaki divana uzanmadan önce tel çerçeveli gözlüğümü çıkarıyorum. Her seferinde yaptığımı yapıp şakaklarımı sıkan sapları gevşetmeye çalışıyorum, paletlerin terlettiği yerleri ovalıyorum, hohlayıp camlarını siliyorum. Divanın yanındaki sehpaya camları yukarı gelecek şekilde koyuyorum.

Tığ işi kılıflı yastığa bırakıveriyorum başımı. Annem kızıyor bu yastıklara başımızı koymamıza, çeyizinden kalma kılıfların kirlenmemesi gerekiyor.

Düşünüyorum. Arka bahçede bulduğumuz konserve kutusu kapağıyla ikiye böldüğümüz solucan geliyor gözümün önüne. Vıcık vıcık, boğum boğum, iki parça. O mide bulandırıcı görüntüden kurtulmak için uyumalıyım. Rüyalardan başka dostum yok, beni benden kurtaracak.

Babam gazetesinin sayfalarını o kadar gürültülü çeviriyor ki, uyuyamıyorum. Hızla açıyorum gözlerimi. Gözlüğüm olmadan öylesine bulanık ki her şey. Odanın kireç boyalı tavanındaki çatlak, beni ortadan ikiye ayıracak bir katilin sevgisizliğiyle sırıtıyor yüzüme.

Bir daha uyumamaya karar veriyorum.

Alışkanlık

Adamla kadın birbirlerinden biraz uzak duruyorlar. Sevgisizlikten değil bu. Uykusuzluğun getirdiği öfkeye yenik düşmüşler.

Kadının kirpik dipleri kaşınıyor. Otobüse binerken sağa sola dokundu; ellerini ovuşturuyor durmadan. Elleri pis. Birazdan muavinden kolonyalı mendil isteyecek. Adam dalga geçiyor, ılıman bir ses tonuyla: "Kolonyalı deme, yaşın ortaya çıkacak, artık ıslak mendil, diyorlar ona." Kadının çenesinde bir et beni çıktı geçen yıl. O günden beri kendini yaşlı hissediyor zaten.

Adam uzun bir evliliğin kaçınılmaz boyun ağrısıyla geçiriyor günlerini. Doktor kuzeni, "Tatlı yemek için bile izin almak zorunda olmanın stresidir bu," dedi geçenlerde. Gençliklerinde, karavanla Avrupa yolculuğu yapmayı hayal ederdi iki kuzen. Şimdi muayeneden muayeneye görüşüyorlar.

Kadının kuzeni yok. Bir keresinde, çoktan unuttukları bir nedenden kavga ederlerken, "Ben ne anlarım paylaşmaktan, bütün sülalenin tek çocuğu olarak büyüdüm," demişti adama. Bir tehdit miydi bu, bir kabulleniş mi bilmiyor adam.

Gece uykuya dalmadan, bir o tarafa bir bu tarafa dönerken yatağın kendine ait yarısında, aklına kötü şeyler

geliyor adamın. Dostlarının ölümünü görür oldu son zamanlarda. Gariptir, her bir ölüm kurgusunda önce kalbi sıkışıyor, sonra ölen kendisi olmadığı için rahatlıyor. Kendisini ancak hayallerinde kayırıyor, ölümden kaçırıyor.

Kadın, adamın sarhoş olduğu zamanlar çok geriliyor. Geçen ay, bir iş toplantısından körkütük geldiğinde acıyarak baktı ona. Klozeti iki yanından tutup öğürerek kustu adam. Kadın tuvaletin kapısına dayanıp izledi. Ambulans çağırmayı bile düşündü. "Yıkasınlar kocamın midesini, içinde ne varsa boşaltsınlar. Temizleyip versinler bana."

Zor denk düşürülmüş yıllık izinlerin acelesiyle gidiyorlar denize doğru. Güneş kremi almayı unuttuklarını otogarda hatırladılar. "Oradan alırız," dedi kadın. Şimdiden bir işleri var sahil kasabasında. Ayrıca kadının işyerindeki personel müdürünün önerdiği balıkçıya gitmeleri gerekiyor. Dönüşte iki aile bir pizzacıda buluşup balıkçıdaki mezelerin güzelliğini konuşacaklar.

Birer de kitap koydular valizlerine. Bitiremeden dönecekler. Uzak şehirlerdeki aşkları okurdu kadın evlenmeden önce. Artık yakınında bile yok aşk. Yok. Adam gençliğinin berrak zihninde yer eden şiirleri çoktan unuttu. Ezberindeydi "Yerçekimli Karanfil". Şimdi yerçekimine ne zaman yenik düştüğünü hatırlamıyor.

Gecenin hain karanlığında ilerliyor otobüs. Şoförün karnı aç, molada menemen yaptıracak, bol acılı. Uzak şehirlerden birindeki sevgilisini düşünüyor muavin. Adamla kadın, yarı uykulu bir evliliğin rüyasında nefes alıp vermeye çalışıyorlar.

Kocasına doğru eğiliyor kadın, kalın sol bileğine uzanıyor. Yumuşak bir hareketle adamın kolunu kendine çekip saate bakıyor. Dört yıl önceki evlilik yıldönümlerinde aldığı saate. Uzandığı yerde kalıyor, başını yaslıyor kocasının göğsüne. Daha çok yolları var. Üstelik saatin kayışını değiştirmenin zamanı gelmiş de geçiyor.

Müsvedde

"Bu kalem asla mürekkep akıtmaz. Bakın aşağı yukarı sallıyorum, kapağı açıyorum, gördünüz mü, bir damla bile akıtmamış. Yalnız özel mürekkebinden başkasını kullanmayacaksınız. Geçenlerde bir müşteri geri getirdi, neymiş efendim, akıtıyormuş. Doldurdunuz mu? Doldurdum. Neyle? Bilmem ne marka mürekkeple. Ben size ne demiştim, sadece özel mürekkep. Bilmem ne marka koyarsan, tabii akıtır. Bu neye benzer biliyor musunuz efendim? Diyelim ki, siz sadece ayçiçeğiyağıyla yapılmış yemekleri yiyebiliyorsunuz, ben şimdi size zorla mısırözüyağıyla yapılmış bir şey yedirsem ne olur? Mideniz kaynar, hatta hassassa şey bile olursunuz. Yani insanlar kendilerine gösterdikleri özeni kalemlerine de göstermeliler efendim. Ama anlatamıyorsunuz ki?"

Kalemi müşterinin gözüne sokmak istercesine sallıyor. Adam rahatsız oluyor bu saldırgan hareketten. Sağa sola bakıyor. Aniden gözüne montunun çıtçıtlı üst cebi ilişiyor. Açık kalmış. Kapatmaya çalışıyor. Cep kapağına üstten bastırınca, göğüs ucu acıyor. Kalemi almaktan vazgeçiyor. Tezgâhtar susuyor. Birkaç saniyelik sessizlik dükkânın beyaz duvarlarında büyüyor; zaman yok oluyor.

Biri konuşmalı. Böylesi bir suskunluğun masum olmadığını biliyor ikisi de. Sol arka cebindeki plastik tarak-

la günde en az yirmi kez sarı saçlarını ortadan ayıran tezgâhtar, son kez çabalıyor: "Başka bir model göstermemi ister misiniz?"

Müşteri sessizce başını sağa sola sallıyor.

İki adam. Birinin elinde şık dolmakalem, diğeri düşünceli. Bakışlarını tezgâhın üstündeki müsvedde kağıtlarına deviriyorlar. Bir önceki müşterinin karalamalarına bakıyorlar. Belli belirsiz bir ad var dağınık çizgilerin arasında. Bir kadın adı. İkisi de, kısa bir süre için, o kadını hayal ediyor.

Bir şey demeden arkasını dönüyor adam. Dükkândan çıkarken içeri giren kadına çarpacak gibi oluyor. Tezgâhtarın, en üstteki müsvedde kâğıdını buruşturup attığını son anda görüyor.

Ilık bir mürekkep akıyor yüreğine.

Hanımefendi

Gümüş yüzükler var parmaklarında. Hikâyesini heyecanla anlatırken ellerini sallayıp duruyor. Sağ elindeki kehribar taşlı yüzük, güneş ışığını kırıp sarı bir tokat gibi düşürüyor kareli masa örtüsüne.

"Eli yüzü düzgün, akça pakça bir kızdı," diyor, "öğrencilik vakitlerinde merak salmış kitaplarıma, hepsini okumuş. Kimilerini öyle sevmiş ki, yıllar yılı başucundan eksik etmemiş."

Diğer kadın tedirgin bir ifadeyle dinliyor bunları. "Nereden bulmuş bu kız sizi?" diye soruyor. Gözü kahve tabağındaki lokumda. Yemeyecek. Şekeri yine yükseldi bu aralar.

"Orasını tam anlayamadım açıkçası. Size hayranım falan deyince teferruata girmeyeyim dedim." Teferruat derken eliyle bir daire çiziyor havada. İçi boş bir daire, hayat gibi.

"Nasıl teferruat dersiniz?" diyor diğeri. Kaşları çatılıyor. "Siz yılların yazarısınız, insan sarrafısınız. Kimdir, neyin nesidir bilmeden nasıl girersiniz böyle bir işe?"

Akça pakça kızı anlatmaya başlıyor. Renkli etekler giyiyormuş. Kızıl saçlıymış. Ellerini hiç beğenmemiş. "En beğendiğin kitabım hangisi oldu?" deyince şöyle bir tereddüt etmiş. O anda şüphelenmediği için şimdi piş-

man. "Bıcır bıcır konuşuyordu, galiba bu tesir etti bana," diyor.

İki kadın deniz kenarında oturuyor, sohbetin hüzünlü kokusu sinmiş üstlerine. Sabahın kararsız güneşi mavi suda oyunlar yapıyor. Bir martının kanadı kesiyor ışığı bir anlığına. Zamansız gölge, bir iğne oyasının kendiliğinden şiirli motiflerini yayıyor kahve fincanlarının arasına.

Yılların usta yazarıyla uzun bir söyleşi yapmak istemiş kızıl saçlı kız. "Sizi hiç yormayacağım, müsait olduğunuz günlerde çalışırız. Açarım ses kayıt cihazını, dilediğiniz gibi anlatırsınız, ben sonra toparlarım her şeyi," demiş. "Son kontrolleri siz yaparsınız, dilerseniz uzun bir söyleşi kitabı olur, dilerseniz özgeçmiş haline getiririm." Ne bir yayıneviyle görüşmüşlüğü varmış ne bir dergiyle. Kendi kendine karar vermiş bu kitabı yapmaya. "Sizin çapınızda bir ustanın özgeçmişini kime götürsek basar, kim kaçırır böyle bir hazineyi?" demiş.

Arada dönüp sandalyesinin arkalığına astığı çantasını kontrol ediyor. Bir alışkanlık belli ki.

"İçimden kim alakadar olur benim hayatımla, diye düşündüm ama bir şey diyemedim. Yıllardır kapımı çalan yok. Kaldı ki kitaplarım dahi unutuldu. Gidiyorum kitapçılara, raflarda bir tane kitabım yok artık. Soruyorum çalışanlara, derin bir sessizlik," diyor.

Öbür kadın susuyor. Denize kaçırıyor bakışlarını. Bir yazarın unutulmasının suçunu üstleniyor. Dar omuzları çöküyor. Derin bir sessizlik.

Çirkin elli, kızıl saçlı kız, üçüncü gelişinde "Artık bir ödeme alsam," sizden deyince kaynar sular dökülmüş başından. "Ne münasebetle?" demiş. "Takdir edersiniz ki bir bedeli var bu çalışmanın," demiş kız, "yol, yemek falan derken ben de o kadar masraf yapıyorum, şu kayıt cihazının pilleri bile para. Harcadığım zamanı söylemi-

yorum bile. Bedavaya yapmayacağız değil mi bu işi?"

"Harçlık olacak bir miktar isteseydi ona da razıydım. Ama öyle bir miktar telaffuz etti ki dudağım uçukladı," diyor.

Öfkeyle masaya vururken omuzları tekrar öne çıkıyor diğerinin. "Vay kaltak vay!" diyor. Yumruğunun şiddetiyle kahve fincanı yan yatıyor. Tabaktaki lokumun üstüne akıyor telve. Fal tutmaz artık.

Kendisi azarlanmış gibi kaşlarını çatıyor yaşlı kadın. Başını öne eğiyor. Bir şeyler mırıldanıyor, duyulmuyor.

"Neden böyle bir şeye izin verdiniz, neden tanımadığınız birini evinize aldınız? Ya size bir zarar verseydi?" diyor öfkeli kadın, sesinin yükseldiğinin farkında olmadan.

Konuşmanın başından beri ilk kez dikleşiyor yılların yazarı. Alnını kaldırıyor, sesi gırtlağına yerleşiyor. "Biri beni dinlesin istedim," diyor. "Biri, otursun karşıma, izah beklemeden bütün hayatımı dinlesin istedim. Hayatıma dair ne varsa birinin zihnine kusayım ve kurtulayım istedim. Para isterken o çirkin parmağını tehdit edercesine gözüme gözüme sallamasaydı, dudağımın uçuğuna aldırmadan istediğini verirdim belki. Unutulmuş, sözü dinlenmeyen bir yazara daha kötü ne yapabilirdi ki? Öldürürdü en fazla. Seksen küsur yıllık bir hayatın yükünü, her gündoğumunda bir kez daha omuzlarımda hissetmekten kötü müdür ölüm? Sanmam."

Martı çekiliyor güneşin önünden. Sarı ışık huzmeleri bütün kırgınlığıyla resmediyor masadaki iki kadını. Gerisi derin bir sessizlik.

Bilgi Çağı

Sabah duş alırken aklıma geldi.

En son bir ev partisinde görmüştüm onu. Okulu bitirir bitirmez İngiltere'ye gideceğini söylemişti. Biraz kıskançlıkla dinlemiştim anlattıklarını. Orada kendinden emin, uzun boylu, yeri gelmedikçe laf etmeyen birine âşık olacaktı, biliyordum. Birlikte oturmaya başlayacaklardı. Yıllar yılı adını duyup da ulaşamadığım bir filmi izlerken çıplak ayaklarını yakışıklı sevgilisinin kucağına uzatacaktı. Filmin sonunu getiremeyeceklerdi. Sevişeceklerdi.

Beyaz bir gömlek giymişti. Sabah evden çıkmadan kopmuş düğmesi, dikmeye üşenmiş. Göğüslerine bakıyordum, koyu renk perdeleri tümüyle kapatılmış evin loşluğunda. Her seferinde yakalıyordu bakışlarımı, utanıyordum.

Bir yaş büyüktü benden, okuldan bir yıl erken ayrılacaktı. Gitmeden ona bir hediye vermeyi düşünüyordum, bir defter. O da benim yaptığımı yapsın istiyordum, rüyalarını yazsın. Veremedim o defteri. O partiden sonra görmedim onu.

Cin-tonik içmiştik. Ben hazırlanmıştım mutfağa gidip. Ev sahibi arkadaşım imalı konuşmuştu ayaküstü, utanmıştım. "Elim üşüdü buz gibi bardağı tutmaktan," demişti. El ele tutuşmuştuk. Başparmağında bir yara var-

dı, okşarken hissetmiştim. Göğüslerine bakmıştım yine, öpüşmüştük. Dili ağzımın içinde dolaşırken kasıklarım karıncalanmıştı. Yanlış anlar, diye tuvalete gidememiştim.

Biri gitar çalmıştı. Biz dinlemiştik. Bir daha asla dinleyemediğim şarkının nakaratı, odayı dolduranların inişli çıkışlı seslerinde yankılanırken sarılmıştı bana. Bana. Sol kolumun altına göğüslerini yaslamıştı. Saçlarını öpmüştüm.

Birlikte geldiği kız arkadaşıyla dönecekti. Yatak odasının önündeki duvara yaslanıp öpüşmüştük. Göğüslerini okşamaya çalışmıştım, izin vermemişti. "Yazmayı hiç bırakma sen," demişti. Ertesi gün görüşeceğimizi sanıyordum.

Sabah duş alırken aklıma geldi.

Aceleyle çıkıp bornozla bilgisayarın başına oturdum. "Giyinsene, geç kalacaksın," dedi karım. Kendimin bile anlamadığı bir şeyler mırıldanarak başımı salladım. Çoktan yazmıştım arama motoruna, yıllar öncesinden çıkıp gelen o adı.

Biriktiremediğim anıların izini sürecektim. Olmadı. Bir satır çıktı karşıma. Sadece bir satır. O adın tarihini anlatan bir tek haber.

Kalın, büyük harflerle AİLESİ yazıyordu ilanın altında. En üstte de başında keple çekilmiş bir mezuniyet fotoğrafı. Gülerken dudaklarını aralamamaya çalışmış. Garip bir gerginlik var bakışlarında. Göğüslerine baktığımı anlamış sanki.

İki tarihin arasına sıkışıp kalmış, öylece duruyordu karşımda. Karım odaya girdiğinde aceleyle kapattım ekranı, "Elim bir trafik kazasında," diye başlayan cümleyi zihnimden tamamlayarak.

"Araba sana lazım değilse ben alabilir miyim bugün?" dedi karım.

Cevap veremedim.

Perde 2, Sahne 4

"Onca yıl boşuna mı okumuş oldu yani? Rahmetli izin vermezdi bunlara ama..." Susuyor aniden. Kaşlarını kaldırıyor, alnı kırışıyor. Yüzündeki bu maske, yok edici bir fırtına kadar güçlü kılıyor sözlerini. Sessizliğinde bir gölge var, bedeni belli olmayan bir gölge.

Dinleyici kadın, böyle bir sohbetin gereğini yerine getirerek, konu kabartan bir sesle, "Ne diyorsun sen Melahat Hanım, öğretmenlik yapmayacak mıymış artık?" diye soruyor. Rolünün hakkını verebilmek için başını sağa sola sallayıp, "Üstüme iyilik sağlık," demeyi de savsaklamıyor.

Melahat Hanım incelikli ve romantik bir omuz hareketiyle giriyor söze: "Gazetede bir haber okumuş, yabancı bir hoca, matematik dersini öğrencilerine sevdirebilmek için dersini tiyatro oyunlarıyla anlatmaya başlamış. Ne demekse artık?"

"Yeni yeni şeyler icat ediyorlar başımıza..." Dinleyici kadın, sözünü ustalıkla yutuyor. Melahat Hanım'ın tiradını kesmemesi gerektiğini biliyor.

Melahat Hanım bütün izleyicileri avucunun içine alacak ustalıkta bir zamanlamayla ayaklarının dibindeki pazar çantasına bakıyor. Bu yıl bir türlü istediği taze fasulyeden bulamadı. Rahmetli yemezdi kılçıklı olanını.

Önlerinden bisikletli bir çocuk geçiyor, düşmesin diye arkadan tutuyor babası. Adamın, "Önüne bakma oğlum, karşıya bak, hep karşıya bak," demesiyle toparlanıyorlar. Şöyle bir ileri bakıyor Melahat Hanım. Pazardan dönerken soluklanan kadınlarla dolu banklar.

"Oturdu aylarca tiyatro oyunları okudu. Sonra başladı bir şeyler yazmaya. Gecenin bir yarısına kadar masasının başından kalkmaz oldu. Akşam yemeklerinde, şu konuyu böyle bir oyunla anlatacağım, bu konuyu şöyle bir oyunla anlatacağım, deyip duruyordu. O yabancı hoca gibi, dersini oyunlarla anlatmaya karar vermiş. Okuldan bir şey demesinler, başın belaya girmesin, dedim. Dinletemedim. Ne bileydim iyice delleneceğini? Giderek odasından çıkmaz oldu. Kendi kendine konuşuyor içeride, kapıya yaslanıp dinliyorum, anahtar deliğinden bakıyorum, ne yapıyor bu çocuk, diye? Ne göreyim istersin? Geçmiş aynanın karşısına oyun oynuyor. Başımızda bir erkek de yok ki, vursun yumruğunu masaya, bırak bu saçmalıkları, soytarılık etmek için mi öğretmen okulu okudun oğlum, desin. "

Yüzündeki kırışıklar iyice derinleşiyor, makyaj kalemiyle çizilmişçesine belirginleşiyor. Pazar çantasını ayaklarının arasından alıp sağına geçiriyor. Rol arkadaşı başörtüsünü çekiştiriyor, alnını açıyor.

"Gide gide aklını yitirdi çocuk. Önce kursa gideceğim, diye tutturdu. Yetmedi, özel ders almaya başladı. Para mı dayanır buna? Üç kuruşluk maaşı var, o da olduğu gibi tiyatro sevdasına gidiyor." Şöyle bir dizine vurmaya kalkışıyor, abartılı bir hareket olacağını düşündüğü için hemen vazgeçiyor. Bu sahnede izleyicinin dikkatini gereksiz jestlerle dağıtmamak lazım.

"Dün akşam da dikildi karşıma, diyeceğini dedi. Artık öğretmenlik yapmak istemiyormuş, tiyatrocu olacakmış."

Dinleyici kadın başını omuzlarının içine gömüp, "Ne diyorsun sen Melahat Hanım, üstüme iyilik sağlık," diyor. "Rahmetlinin kemikleri sızlıyordur yattığı yerde."

Ne zaman rahmetli anılsa belli belirsiz bir havlama duyuyor uzaktan. Parkın görünmeyen kulisinde sırasını bekleyen bir ölüm meleği gibi havlıyor ve susuyor köpek.

Uzun sessizliği bölen yine Melahat Hanım oluyor: "Bir kız falan mı çeldi bunun aklını acaba? Yapmazdı yoksa böyle delilik."

"Öyle mi dersin?"

Replikler tükeniyor. Bundan sonrası iki kadının doğaçlama yeteneğine bakıyor. Melahat Hanım her koşulda durumu toparlayabilen bir ustanın maharetiyle ayaklanıyor. "Kalk, kalk, çok oyalandık," diyor, "daha fasulye yapacağım akşama, oğlan oyun provasından aç geliyor."

Sahne bitiyor. Parkın görünmez kadife perdesi iki kadının üstüne kapanırken göğün yedi kat yukarısından alkış sesleri duyuluyor.

Korku

"Neden hiç dostunuz yok?" diyorum.

Derin bir nefes alıyor. Duvardaki tablolardan birine takılıyor gözleri. Onunla birlikte ben de bakmaya başlıyorum. Sorumun cevabını o karmakarışık lunapark görüntüsünde aramaya başlıyoruz.

Tablonun merkezinde bir dönme dolap var, hemen yanındaki atlıkarıncanın sol tarafı fırça darbelerinin belirginleştiği bir karanlığa hapsedilmiş. Sanki atlıkarıncaya binen çocuklar dönüşlerini tamamlayamadan, içlerinden yükselen ilk kahkahayı bırakmadan karanlık tarafından yutulacaklar. İç sıkıcı bir günbatımı; güneşin vedası kendini pamuk helvacının arkasına düşen kızılda belli ediyor. Kızıllığın aldatıcı daveti dışında, karanlık bir tabloya bakıyoruz. Zaman onun istediği hızda akıyor.

Konuşmuyor. Bir bilgenin sınavından geçiyorum. Başarı ölçüsünün huzursuz bir iç çekiş olduğu, sorusu belirsiz bir sınav. Kafam karışıyor; soruyu soran ben değil miydim?

Dönme dolabın arkasındaki binaya takılıyor gözüm; korku tüneli galiba. Biraz daha dikkatli bakınca ahşap binanın üstündeki brandayı görüyorum; yeteneksizce boyanmış bir iskeletle kan emici kont... Gülümsüyorum. Resim içinde resim. Tuval üstünde branda. Sorumun ce-

vabı bu binada gizli olabilir mi? İç karartıcı bir yalnızlığın nedenini anlamak için korku tünelinden içeri mi girmeliyim? Korkularımla yüzleşmem için bir çağrı mı yapıldı?

Duymuyorum. Çağrı duymuyorum, zil sesi duymuyorum. Duysam hemen fısıldayacağım; "Ben en çok hırsızlardan korkarım!"

Mektup

Adam bana bakıyor.

Tam ayaklarımın arasında duran sırt çantamdan sigara paketini almak için eğildiğim sırada fark ediyorum bana baktığını. Armuda benzeyen kafasının üstünde iki küçük nokta gibi duran mavi gözlerini benden ayırmıyor. Katlana katlana boynunu örten gerdanı, torbalanmış gözaltları, sıkıntıdan şişirilmiş yanakları, gömleğinin düğmelerini geren bir göbeği var. Kısa kesilmiş kirpi saçları, griden beyaza dönüyor. Altmış yaşlarında olmalı, belki daha da fazla. Beyaz gömleği ve ütülü gri pantolonuyla uyumsuz, daha çok yeniyetmelerin ayağında görülen türden rengârenk bir spor ayakkabı giymiş. Uyanık olduğu her saat bir şeyler tıkınıyor izlenimi veren bir adam. Etli, mor dudaklarına dikkatlice baktığımda mırıldandığını görüyorum. Belki de göz göze gelmemizden az önce ağzına attığı bir simit parçasını sindirmeye çalışıyor.

Ben bakmazsam o da bana bakmayacak; sırt çantama saklanmaya karar veriyorum. Kitaplarım, defterlerim, kalemlerim, biri tarçınlı biri naneli iki paket sakız, farklı sertliklerde üç paket sigara, ucuzundan bir çakmak, cep telefonum, kanserojen olduğunu bildiğim halde uzun süredir vazgeçemediğim suni tatlandırıcım, çantanın içine gelişigüzel atılmış not kâğıtları, yazarkasa

fişleri, gözlük kılıfım, gazete kâğıdına sarılı yarım poğaça ve bir mektup... O mektup... Çantanın içinde saklanacak yer yok. Sigara paketlerinden biriyle çakmağımı alıyorum, cesurca kaldırıyorum başımı. Hâlâ bana bakıyor.

Donup kalıyorum. Adamın bakmakla kalmadığını, beni gördüğünü o an anlıyorum.

Adam yokmuş gibi davranmaya çalışıyorum bir süre. Bacak bacak üstüne atıp sağ tarafa kaykılıyorum; tahterevalli, zinciri kopuk salıncak, paslanmış kaydırak ve kum havuzunun olduğu tarafa dönüyorum böylece. Mavi tulumlu oğlan çocuğu sarsak hareketlerle salıncağa doğru yürüyor. En az iki katı yaşında bir çocuk, türlü akrobatik hareketlerle sallanıyor. Kum havuzunun hemen yanındaki bankta sarışın bir kadın oturuyor, belli ki mavi tulumlunun bakıcısı. Şimdi mavi tulumlu akrobatın inmesini isteyecek, akrobat inmeyecek, mavi tulumlunun bakıcısı koşarak gelecek, akrobat ona dil çıkaracak, hatta belki küfür edecek, kadın bağırmaya başlayacak, mavi tulumlu huzurlu ev ortamının dışındaki bu kargaşayı daha fazla taşıyamayıp ağlamaya başlayacak. Sıradan bir park, sıradan bir gün.

Mavi tulumlu, kurgumu boşa çıkarmak istercesine geri dönüyor. Akrobat da bir macera filminin kahramanı gibi sıçrayıp iniveriyor salıncaktan. Bakıcı olan bitenin farkında bile değil. Akrobat, elini cebine sokup uzaklaşıyor. Bütün bunları izlerken bir anlığına, adamın bana baktığını unutuyorum. Hâlâ bakıp bakmadığını merak ediyorum. Çaktırmadan kontrol etmeliyim. Tekrar soluma döndüğümde...

...adam bana doğru yürüyor.

"Rahatsız ediyorum beyefendi," diyor, "ateşinizi rica edebilir miyim?"

İki adım ötemde duruyor. Sağ elinde yakılmaya hazır bir sigara, gülümsüyor. Tanımadığımız birinden bir

şeyler isterken dudaklarımıza yerleştirdiğimiz sahte gülücüklerden çok farklı, içten, yıllardır birbirimizden ateş istermişiz hissi veren bir gülücük bu. O kadar içten ki korkuyorum. Kafamın içinde uzun süredir dinlemediğim bir şarkının melodisi çınlamaya başlıyor. Derin bir nefes alıyorum; konuşacak mıyım bu adamla yoksa sessizce çakmağımı uzatıp gitmesini mi bekleyeceğim?

Üstünde çirkin bir at deseni olan ucuz çakmağımı uzatıyorum. Alırken ellerimizin birbirine değmemesine özen gösteriyor. Çakmak tombul parmaklarının arasında kayboluyor, sol elini ateşe siper edip yakıyor sigarasını. İlk nefesi iştahla yutarken başparmağıyla işaretparmağının arasına sıkıştırdığı çakmağı uzatıyor. Serçeparmağı garip bir şekilde havaya kalkıyor bunu yaparken; gülmek istiyorum.

"Teşekkür ederim."

Gidecek şimdi. Gitmek zorunda. Konuşamam çünkü. Konuşacak halde değilim.

"Ben her gün bu saatlerde gelirim buraya. Ama sizi ilk kez görüyorum. Buralarda oturmuyorsunuz galiba?"

Bir televizyon dizisinin iki sıradan karakteri gibiyiz. Havadan sudan konuşacağız biraz, sonra konu başrollerden birine bağlanacak. Bir sır vereceğiz birbirimize, aslında seyirciye duyurmak istediğimizi belli etmemeye çalışarak. Başarısız oyunculuklarımız bir müsamere havası estirmeye başladığında yönetmenin, "Keees!" diye bağırdığını duyacağız. Titreyerek beklemeye başlayacağız; acaba yönetmen fırçasını hangimiz yiyeceğiz bugün. İkimiz de şerbetliyiz böylesi bağrış çağrışlara. Tek derdimiz para. Setten kovulmamak için her türlü yalakalığı yapmaya hazırız. Şişman arkadaşım benden daha sevimli görünüyor, ben bu somurtkanlıkla yönetmenin gönlüne giremem.

"Sabahları ben genelde Eminönü tarafında oluyo-

rum. Emekli olduktan sonra da ayağımı kesemedim oralardan. İnsan hiçbir şey olmasa eşini dostunu görmek istiyor."

Bana ne bunlardan? Ben sana şu anda neden parkta olduğumu anlatıyor muyum? Ben sana o mektupta neler yazdığını anlatıyor muyum? Midemden pis, yeşil bir sıvı yükseliyor, boğazım yanıyor. Kuru kuru öksürüyorum. Kusmak istiyorum.

"Yakında burayı da arar olacağız," diyor yanıma otururken. "Belediye yıkım kararı almış. Güya buraya daha güzel bir tesis yapacaklarmış. Yalan! Kuyruklu yalan! Bakın ben size olacağı söyleyeyim beyefendi. Bir ihale açar bunlar, o da zaten danışıklı dövüştür. Sonra buraya artık çay bahçesi mi olur, lokanta mı olur, yoksa üç-beş mağazalı bir alışveriş merkezi mi olur, yaparlar öyle bir şey, götürürler parayı. Yahu avuç içi kadar parktan ne istiyorsunuz kardeşim? Dertleri güzelleştirmek olsa hiç yıkmaya kalkmazlar, şöyle sağını solunu düzeltirler olur biter."

Avuç içi kadar bir parkta, hiç tanımadığım bir adamla yan yana oturuyoruz. Sigara içiyoruz ikimiz de. Küçük gözleri ışıl ışıl, bir dost bulmuş olmanın heyecanıyla anlatıp duruyor. Muhtarlık seçimlerindeki hilelerden, mahallenin on yıl önceki güzelliğinden, hemen karşı apartmanda oturan çok değerli gazeteci bey olmasa başına geleceklerden söz ediyor.

Şaşırıyorum, kızıyorum, onaylıyorum. O mektubun satırları giderek silikleşiyor zihnimde. Bu sohbetin sonunda rengârenk spor ayakkabılı rol arkadaşımı da sırt çantama koyacağım. Dinlemeye devam ediyorum.

"Our Bazaar!"

Kadının dükkâna girmesiyle Ahmet'in bildiği dünya değişti.

Tam da öğlen ezanı okunuyordu. Birden caminin hoparlörü bozuldu, tiz bir çığlık kapladı çarşıyı, sonra da kesiliverdi müezzinin sesi. Nazarlığı tutan çivi gevşedi, takvim yere düştü. Enikliğinden beri girişteki paspasın üstünde uyuyan sokak köpeği, havlayarak hırlayarak, belirsiz bir düşmanı kovalamaya başladı.

Kadın içeri girdi, dünya değişti. Bir daha da asla aynı dünya olmadı.

Teni öylesine beyaz, saçının kızılı o kadar ışıltılıydı ki, Ahmet'in aklına çocukluğundan kalma bir görüntü düşüverdi: Niğde'de, renklerin birbirine karıştığı bir macuncu tepsisinin önünde içi bulanmıştı, beyaz macuna bulaşan renklerin damar damar yayılmasına sinirlenmişti.

Şöyle bir baktı halılara kadın. Önce ne yapacağını bilemedi Ahmet. Neden sonra yerinden kalkıp yıllar önce ezberlediği oyununu oynamaya karar verdi. Kırık dökük İngilizcesiyle oynadığı oyun; *"Hello! Can I help you? Good carpets, good and old! Good price, very cheap!"* Karşı taraf sohbete hevesli olursa biraz daha uzatırdı: *"Is this your first time in Turkey? Do you like Kapadokya? Do you want to drink tea, apple tea or water? Turkish coffee?"*

Bunların hiçbiri olmadı. Önce kekeledi, sonra donup kaldı. Konuşamadı Ahmet. Kadın birkaç halının önünde daha uzun durdu, okşadı, düğümlerine baktı, arkalarını çevirdi. Normalde bu kadarcık ilgiye bülbül kesilen Ahmet, suspus kadını izledi. Ellerini, saçlarını... Ama o kadarla kalmadı. Sandaletli ayaklarına, askılı bluzun izi çıkmış yanık omuzlarına, sutyensiz göğüslerine, koltuk altlarına baktı. En çok da dudaklarına baktı. Öpüşmeyi çok severdi Ahmet. Isırarak emerek öpmek isterdi kadınları.

Koklayacak kadar yakınlaştığı bir anda, iki kadınla bir adam girdi dükkâna. Konuşmalarından Fransız olduklarını anladı Ahmet. Keşke Fransızca bilseydi. Kadın hiçbir şey demeden çıkarken... Bir anda durdu kapıda ve Ahmet'e döndü. Döndü, baktı. Köpek hâlâ havlıyordu ve kadın, "*Thank you!*" dedi. Dili dudaklarından dışarı çıktı bir anlığına. Ahmet terledi.

Unutmuştu. Heyecandan dükkânın kartını vermeyi unutmuştu Ahmet. Hızla koştu kadının arkasından, "Miss! Miss!" diye seslendi. Kadın şaşkın dönüp baktı, dükkânlarının önüne tabure atmış oturan esnaf baktı, belirsiz düşmanı kovalamış, paspasına dönen köpek baktı ve Ahmet'in eli kadının eline değdi kartı verirken: *"If you want to buy a carpet? You will come our bazaar!"*

O gün dükkânı her zamankinden daha erken kaparken neden "*our bazaar*," dedim, diye düşünüyordu Ahmet; neden "*my bazaar*," demedim. Neden bir anlığına unutamadım babamın varlığını?

Muasır Medeniyetler Mertebesi

("Neredeysen, ne halde olursan ol, ister eksili zaman uzayında, ister artılı gönül zamanında süzülüyor ol, beni bu –parantez de dahil olmak üzere– söylediklerim için bağışla!")

Lolita, Vladimir Nabokov

Sıradan bir karttı.

Sıradan mıydı? Ne önemi var? Bulurum birkaç güne kadar... (Birkaç gün mü, var mı o kadar zamanım?) Sıradan olsa da bulurum, olmasa da; ama böyle diyerek kafaları karıştırmaya gerek yok, çünkü sıradan bir kart arıyorum şu anda. Aramıyorum, nerede olduğunu biliyorum. (Kararlı olmak gerekiyor.) Kahverengi ceketimin cebindedir, o gün üstümde o vardı. (Ah bu sıradan günleri bir anda ayrıcalıklı kılabilme yeteneği; o gün, o gün, o gün...) Kahverengi ceket: en sevdiğim ceket. İnsanların sevdikleri giysileri vardır; keten gömlekler, kadife pantolonlar, kaşe ceketler, yün bereler, mavi çoraplar... (Mantıksız bir sıralama oldu; diğer giysileri kumaşlarına göre sıraladıktan sonra çorapların renginden söz etmenin ne gereği var?) İnsanların sevdikleri giysileri vardır; beyaz keten gömlekler, gri kadife pantolonlar, kahverengi kaşe

ceketler, siyah yün bereler, mavi pamuklu çoraplar... Çoraplar. İnsanlar çorapları bile sever yeri geldiğinde. Benim de kahverengi ceketim var, seviyorum onu. Kızıl sakallı adamla karşılaştığım gün de onu giymiştim. Adamın apar topar elime tutuşturduğu kartın da, ceketimin o güzelim ceplerinden birinde olması gerekiyordu. Ama yok. Baktım, defalarca baktım; sağ cep, sol cep, iç cepler... Yok... Bulurum ama... Evde bir yerdedir, hangi deliğe girecek ki?

Önce kartı bulurum sonra da adamı. Adı neydi? Bir maden adı? Hayır! Bir peygamber adı? Hayır! Bir doğa olayı? Bilmiyorum... Soyadı neydi? Ne önemi var ki? Kartı bulunca adını da soyadını da öğrenmiş olurum. Adının dört harfli olduğundan eminim. Çünkü karta uzun uzun bakmış, adamın adını belleğime kaydetmiştim. Görsel belleğim iyidir. (Görsel hafıza diyorlar ama görsel dedikten sonra hafıza demek garibime gidiyor... Garibine gitmek: Yadırgamak, şaşırmak. Yo hayır, kendime göre değiştiremem dili.) Görsel hafızam iyidir. Bir adı bir kere görmem yeter. Duyduğumu unuturum da gördüğümü unutmam. Gördüğüm yüzleri, filmleri, fotoğrafları, yazıları...

Yalan söylüyorum. Görsel hafızam (böyle diyorlar, değil mi?) o kadar güçlü olsa adamın adını soyadını hatırlardım (anımsardım).

Unuturum ben. Her şeyi unuturum. Duyduklarımı, okuduklarımı, kokladıklarımı, yaşadıklarımı, yaşattıklarımı...

Kendimi okumaya vermem bu yüzdendir belki de. Bir kitap, içindekileri unuttuğunuz zaman küsmez size. İnsanlar öyle midir ya! ("İnsanlar öyle midir ya!" demeyi çok severim. Bayılırım işaretparmağını sallayıp okuma gözlüğünün üstünden bakarak tatlı tatlı ders veren yazarlara.) İnsanlar öyle midir ya; adlarını, karılarının, ço-

cuklarının adlarını, işlerini, son karşılaşmanızda konuştuklarınızı, oturdukları semti, içtikleri sigarayı, tuttukları futbol takımını, kendileriyle ilgili her şeyi hatırlamanızı beklerler sizden. Birini bile unutmanız kötü dost damgası yemenize yeter. İnsanlar damgalar. Yüzlerini hatırlamanız yeterli değildir, içlerini ezberlemiş olmanız gerekir. Oysa kitaplar.

Ben insanların içini okuyamam. Okurum, diyene de inanmam. Ben insanlara inanmam. Bay Dört Harfli'ye de (yoksa Dört Harfli Bey mi demeliyim? Dörtharflibey! Böylesi daha doğru olacak, ben gereksiz samimiyetleri de sevmem)... Dörtharflibey'e de inanmadım aslında. Kartını kabul ettim çünkü o anda elimden başka bir şey gelmezdi. Pişman değilim. O kartı kabul etmeseydim, sizi ararım demeseydim, adamın anlattığı saçmalıkları (inanmış bir yüzle) dinlemeseydim, şimdi aynanın karşısına geçip bu oyunu oynayamazdım.

Oyun oynamayı severim. Sadece kitaplarla ve kendimle.

Aynaya bakarken oturaklı bir şeyler söylemek istiyorum. Yüksek sesle. (İçimden konuşmayı sevmem zaten, yorulurum bir süre sonra.) Büyük sözlerim olmalı. (Aklıma hiçbir şey gelmiyor.) Önce kendimi incelemeliyim; gözlerimi, kaşlarımı, alnımı, şakaklarımı, yanaklarımı, burnumu, dudaklarımı, çenemi... Sol burun deliğimin tam bittiği yerde bir kılcal damar keşfediyorum. İlkokulda aceleyle çizdiğim Türkiye haritalarının üstüne kondurduğum Kızılırmak geliyor aklıma. (Asla iyi harita çizemedim; Marmara Denizi'ni uysallıkla çökmüş bir dört ayaklıya benzetemem –bazı hocalar fare derdi, bazıları kedi– Sinop çıkıntısını çok güdük yaparım, Hatay uzantısı da hep gereğinden büyük olur, en boy dengesinden söz etmiyorum bile...) Yıllar ilerledikçe bu kılcal damarlar artacak; Kızılırmak Yeşilırmak'a, Dicle Çoruh'a,

Kelkit Aras'a, Simav Filyos'a karışacak, Fırat yüzümde doğacak başka coğrafyalara akacak. Sonunda çatlamış kılcal damarlar yüzünden kızaran burnumla, Abbas amcama benzeyeceğim. Her zaman bağcıklı ayakkabı satın alacağım ama bağlamaya üşendiğimden bir kere düğüm atacak, sonra ayakkabının fortunu eze eze çekecekle giyeceğim. (Çekecek kullanırken çevremdekilere, "Bunun asıl adı nedir bilir misiniz; kerata!" diyeceğim.) Her yıl yaz bitmeden nezle olacak, bir sonraki kışa kadar yün fanilamı giymeden evden dışarı adım atmayacağım. (Pastırma sıcaklarında isilik döküp hatır hutur kaşınacağım.) "Efendi!" diye seslenenlerle kavga edecek, "Bey!" dedirtene kadar söyleneceğim. İlkbahar çiçekleri pıtrak pıtrak açmaya başladığında, sevgili karımdan (üç çocuğumun anası, evimin direği, mutfağımın meleği) bumbar dolması yapmasını isteyeceğim. (Yağlı kuzu bağırsaklarını, iki gün çamaşır leğeninde suda bekletecek, tersyüz edip sabunlu suyla yıkayacak, ondan sonra dolduracak ... Ah! Mutfağımın meleği...) Sonra bir gün çingene palamudu yerken boğazıma saplanan kılçığı çıkaramadan öleceğim. (Ruhuma Fatiha!) Ben olmaktan çıkıp Abbas amca olacağım. Sol burun deliğimin bittiği yerdeki kılcal damardan nefret ediyorum bir anda.

İnsan en kolay kendinden utanıyor. O yüzden sevmem aynaları.

Brüksel'deki Öküzler

"Çocuklar memelerinin altına yatıyorlar, süt emmek ister gibi yapıp gülüşüyorlar, hanım yapmayın, diye azarlıyor, ben de karışma diyorum, karışma, çocukları eğlendirmeyeceklerse ne işe yarar bu inekler."

Bir an sigara paketine gidiyor eli, sonra vazgeçip sözüne devam ediyor, belli ki söylemeyi unuttuğu bir şeyi hatırlıyor. "Hanım da kötülüğünden kızmıyor tabii, çevreden laf gelmesinden çekiniyor; bu Belçikalılar rahat insanlar ama ne de olsa elin adamı. Ben hiç aldırmayıp fotoğraf çekiyorum." Bir gözünü kısıp diğeriyle ileri bakarken, hayali bir fotoğraf makinesinin deklanşörüne basıyor.

"Öyle ufak tefek yapmamışlar, hepsi gerçek inek, gerçek öküz büyüklüğünde maşallah, kimini dünya haritası gibi boyamışlar kimini yemek tabağı gibi, kimi maymun kimi domuz kafalı olmuş zavallıların." Aniden fren yapan bir arabanın sesiyle irkilip yola bakıyor.

"En son üç yıl önce kayınbirader ameliyat olduğunda gitmiştik, uçak biletini onlar yollamıştı yine." Eğilip paçasındaki bir iplik parçasını fiskeliyor. "O zaman yoktu bu öküzler." Çayının son yudumunu içerken yüzüne bir keyif dalgası yayılıyor. "Ben bunları anlattıkça hanım söyleniyor, sanki başka bir şey görmedik, durmadan

öküzleri anlatıp duruyorsun diye, haklı, ama n'apayım pek hoşuma gitti keratalar." Garsona bakıyor, işaretparmağını çay kaşığı yapıp boşluktaki bir çayı karıştırıyor: "Tazelesene şunları."

"Krallık sarayının tam karşısına da koymuşlar bir tane," diyor yeni çaylar masaya konarken, "elinde haçlı asa, kafasında taç, öküz gibi bir öküz." Az önce kırdığı şekerin diğer yarısını ikinci çayının içine atıp karıştırmaya başlıyor. "Ama kralları da harbiden kral adammış, hiç laf etmemiş öküzden kral yapmalarına." Kırmızılı beyazlı çay tabağının kenarına konan karasineği kovalıyor elinin tersiyle. "Bizde, başbakanlığın karşısına kravatlı bir öküz heykeli koysan anında boynuzuna oturturlar vallahi, aslında tam da..." Susuyor. İnce belli çay bardağındaki kızıl-kahve sıvıda oyunlarına devam ediyor güneş ışığı.

"Yahu konuşmaktan seni dinleyemedim, kusuruma bakma, söyle bakalım biz yokken neler oldu burada," dediğini duyduğum anda yutkunuyorum. Başka bir coğrafyayı yaydığı masada, içimdeki dağlara yer kalmıyor. Ne diyeceğimi bilemiyorum. O kadar mutlu anlatıyor, o kadar iştahlı yaşıyor ki, boş gözlerle, geçip giden vagonları izlercesine bakıyorum yüzüne.

Midye

Yavaştan kalabalıklaşıyor şehir.

"Bir şeyler atıştıralım şurada," diyor sırt çantalı çocuk yanındakilere. Acıkmış. Gürültüyle oturuyorlar. Ne yiyeceklerine karar vermeden, günün özetini yapıyorlar birbirlerine; bir özet kısalığında yaşanmış olduğunu düşünmeden.

Okullar açılacak, çocuklu aileler dönüyor güneyin rehavetinden. Evin her köşesine toz inmiştir şimdi, insansızlığın kokusu sinmiştir. Gündelikçi kadını yalnız bırakırsan baştan savma iş yapar. Kapı üstlerinde bir parmak kir bırakır, koltukları şöyle bir kenara çekmeye üşenir, mutfak dolaplarını havalandırmaz. Başında durmak gerek. Ev temizlenirken bir yandan çamaşırları yıkamalı. Deterjana soda eklemeli. Çiçekler komşuda. Temizlikten sonra almak daha iyi ama ayıp olur kadıncağıza. Kılıçla, kauçuk yerlerini yadırgamışlardır, küserler haylazlar.

"Önce bir kola alayım," diyor kız, beyaz gömleğinin cebinden at yarışı kuponları görünen garsona. "Ne yiyeceğimize henüz karar veremedik de," diyor Bob Marley tişörtlü oğlan. Gergin. Sol elinin altındaki çakmağı bir pervane gibi çeviriyor masada. Önceki müşterinin kırıntıları sağa sola savruluyor. Yurt yine ısınmayacakmış bu

yıl. Faşistler kantindeki afişleri indirmişler geçen hafta. İki dakika fazla konuşmaya gelmiyor, kızgın tavaya düşmüş yağ misali eriyor kontörler. O zarganaya benzeyen puştun sırt çantasında dönerci bıçağı varmış. "Kolaya buz da alayım ben!" diye sesleniyor kız. Garsonun içeri geri gidecek mecali yok, homurdanıyor. Ayaklı vantilatörün her dönüşünde havalanıveriyor duvardaki takvimin yaprakları.

"İkinci indirimi yaptık, yine de yaprak kıpırdamadı," diyor sarı bıyıklı adam, uzaklarda bir yerde hasır bir tabureye çökmüş, haberi yok üniversite kantininde olanlardan. İki günlüğüne memlekete kaçmıştı, babasının elini öpmeye. Yol boyunca, beyaz eşya işine mi dönsem, diye düşündü. Esnaf da dönüyor şehrin kalbine. Dükkânların önünde alçak taburelerde buluşmalar yaşanıyor. Senin araba kilometrede kaç yaktı, sorusu canını sıkıyor kiminin. Hâlâ gazlıya dönmeyip benzinlide ısrar edersen kafanı böyle taşa vurursun, diyenler ile gazlıyla sollarken kaçamıyorsun, yokuşta öksürüp adamın anasını belliyor, diyenler karşı karşıya geliyor. Bu yıl kim şampiyon olur, konuşmaları, hafta başına saklanıyor. Konuşuyor şehir yavaş yavaş.

"Midye yiyelim," diyor kız.

"Saçmalama," diye atılıyor sırt çantalı oğlan, "içinde R harfi olmayan aylarda midye yenmez, zehirlenirsin alimallah."

"İyi de Türkçe mi düşüneceğiz bunu İngilizce mi?" diyor Bob Marley tişörtlü, "yani *september* dersek R harfi olduğundan yiyebiliriz ama eylül dedin mi zehirlenme tehlikesi var."

Gülüyorlar. Garson, tek kaşını kaldırıp bakıyor uzaktan. O gülmüyor, haberi yok üniversite kantininde olanlardan.

Ezan seslerine korna sesleri, kadın çığlıklarına polis

sirenleri, esnaf homurdanmalarına pencere önü dedikoduları, para hışırtısına fare tıkırtısı karışırken bir inleme duyuluyor. İç geçiriyor şehir. Kabuklarını asla kapatamayacağını, kendine kaçamayacağını biliyor.

İçinde R harfi olan aylarda, hüzün yedi kat yükseliyor.

Evlilik Cüzdanı

"Evlilik cüzdanınızı görebilir miyim?" diyor resepsiyondaki adam. Bıyığının sol ucunu biraz daha derinden kesmiş. Bana göre sol demeliyim aslında. Bir aynayım kızıl saçlı adamın karşısında.

Yanımızda sadece ehliyetlerimiz var. İki adet B sınıfı sürücü belgesi. Evlenmeden önce edinilmiş belgeler. Evlenmeden önce yapılmış kazalar. Bu ehliyetlerin önlü arkalı çekilmiş fotokopileri, o kaza raporlarına eğri basılmış bir tel zımbayla tutturulmuş. Ne zaman eğri bir tel zımbayı sökmeye kalksam işaretparmağım delinir, kâğıt yırtılır. Ne zaman düzeltmeye çalışsam bir şeyleri...

Adam ehliyetleri tek tek incelerken geriliyoruz. Gecenin bir yarısı, bol kahkahalı bir dost ziyaretinden dönerken polis çevirmiş gibi. "Pencereyi aç" hareketine boyun eğdiğin anda biriktirdiğin bütün günahlar arabadan taşıp dünyaya karışacak gibi. Ben kararlı bir yüz ifadesiyle vergi levhasının yanındaki karınca duasına gözümü dikmişken o sol eliyle sağ elinin işaretparmağını çekiştiriyor. "Çıt" diye bir ses çıkıyor. Eksik bıyıklı, bir an gözlerini ehliyetten kaldırıyor.

"İki gün için bu çanta yeter, hamallık yapmayalım," dedi. Kareli gömleğimi en üste koymasını istedim, buruşmasın, diye. Papatya desenli bluzunu aldı, onu giydi-

ğinde ne diyeceğimi biliyor tabii.

Uzun bir konuşma yapmıştı nikâh memuru. Aile olmak, saygı, sevgi, iyi günler, kötü günler... Yersiz bir-iki şaka. Evlilik cüzdanını bana uzatır gibi yapıp Maraş dondurmacısı kıvraklığıyla çektikten sonra, "Bu cüzdanı evin reisine, yani gelin hanıma veriyorum," diyerek bitirmişti sıkıcı rolünü.

Teneke kutuyla çikolata getirmişti dayısı. Atmadık kutuyu. Önemli belgeleri koyuyoruz. Nüfus kâğıtları, hesap belgeleri, evlilik cüzdanı... Evlilik cüzdanı. Hiç sormazlardı. Hatta balayı için gittiğimiz otelde nasıl da istemiştik sormalarını. Evlendiğimizi kanıtlamak. Oteldekilere. Sokaktakilere. Çevremizdekilere. Kendimize.

Kakaolu süt rengi gömleğinin cebinden çıkardığı tükenmez yazmayınca yüzü ekşiyor adamın. Masa takvimine hırsla sürtüyor, sürtüyor. Ucunu yalayıp bir kez daha deniyor. Yazmayan kalem sinirlendiriyor insanı. Yazsa ne yazacak, onu da bilmiyorum.

Büyük amcam, memurun sözü uzatmasından sıkılıp, "Lafı biraz daha uzatırsanız, genç değil yaşlı çifte mutluluklar demeniz gerekecek," diye laf atmıştı. Gülmüştü herkes. Ben utanmıştım. Yan gözle ona bakmıştım, gülüyordu. Çok üzülmüştüm gülmesine. O da utansın istemiştim.

Ehliyetlerimizi uzatıyor adam. "Ücreti peşin rica ediyoruz," diyor. Elim kıç cebime giderken, "Evlilik cüzdanı olsaydı kayıt için daha şey olurdu ama..." diye mırıldanıyor.

"Ne olurdu? Ne demek istiyorsunuz, anlayamadım," diyor karım. Karım. Evlendik biz. Halay çektik düğünümüzde. Bir türlü uyduramadık adımlarımızı; üçüncü adımda mı zıplanıp savrulacaktı ayak? Tempo tuttu bütün davetliler, uyumsuzluğumuzu alkışladı. Kuzenim sarhoş oldu, patronumun gönderdiği çelengin dibine kustu.

"Estağfurullah efendim, yani şey anlamında değil de, jandarma falan geliyor bazen, soruyorlar da, yani o yüzden, yani," diyor adam. Her bir "yani"si farklı bir anlam taşıyor. Karımın koluna girip hafifçe sıkıyorum, uzatmasını istemiyorum. "Gel evli değilmiş gibi davranalım iki gün boyunca," diyeceğim odada, "iki sevgili, yasak aşk yaşayan bir çift, nasıl istersen." Ya, "Böyle fantezilerin olduğunu bilmiyordum," diyecek ve kavga edeceğiz ya da hoşuna gidecek bu düşünce ve sevişeceğiz. Bilmiyorum.

Adam, oda anahtarını almak için arkasındaki panoya döndüğü anda ensesindeki tüylü et benini görüyorum. Karımla birbirimize bakıyoruz. Gülüyoruz. Konuşmadan anlaşabildiğimiz bir konu bu. Ne zaman tüylü bir et beni görsek, aklımıza anlamsız şakalarıyla nikâhımızı kıyan memur geliyor.

İki

Murat'la, Arka Bahçe'de, az konuşan bir ağacın altında oturuyoruz. Bir bakışta adıyla sanıyla tanıyabildiğim ağaçların sayısı, sol elimin parmaklarını geçmez. Sağ elimde fazladan bir parmak var; bir kalem. Murat'la aynı marka dolma kalemin farklı renklerini kullanıyoruz. Mürekkeplerimiz de farklı, aynı yazmıyor kalemlerimiz. Masanın üstünde her zamanki şeyler var; biri kareli biri çizgili iki defter, bir şişe bira, bir bardak votka, bir paket sigara, bir paket pipo tütünü, bir çakmak, bir paket kibrit.

İçkilerimizi tazeliyor kızıl saçlı kız. Elleri çok küçük. Bir bardaktan fazlasını taşıdığı zaman yüreğim ağzıma geliyor. Bakışlarımı kaçırıyorum, düşürüp kırdığını görmemek için. Onun üzülmesini istemiyorum. Murat yan gözle bakıyor, gülerken gözleri kısılan kıza. Kovulursa bir daha göremeyiz. Bu ikimizi de korkutuyor. En kısa zamanda adını sormaya karar veriyoruz.

Kalemlerimizin kapaklarını aynı anda açıyoruz. Belki de birkaç saniye farkla. Önce Murat yazıyor. Tersten baktığımda bile okuyabiliyorum elyazısını, öylesine iyi tanıyorum. "Az önce yoktu bu cümle," diye düşünüyorum. Bir cümle de ben yazıyorum. Tersten okuyor. Tahlil sonuçları iyi gelmiş hastasının raporlarını okuyan bir doktor gibi gülümseyerek sallıyor başını.

Bir ses duyuyoruz aniden. Aç dünyanın karnı gurulduyor. Yer sarsılıyor. Masanın kendimize yakın köşelerini tutuyoruz sıkıca. Devrilmesine izin vermiyoruz. Birbirinden habersiz bakışlarımız, kızıl saçlı kızı arıyor orada; barın önünde. Bardaklar, şişeler, çerçeveler, saksılar yerle bir olurken duvarı kaplayan aynanın kırılan parçaları sağa sola savrulurken o dimdik bekliyor. Küçücük elinde bir bıçak var. Ona bir şey olmasını istemiyoruz.

Duruyor sonra dünya. Anlıyoruz, görmediğimiz bir yerdeki çocuklarını yiyerek geçiriyor karnının gurultusunu. Dünya, doğurduğuyla doyuyor.

Birimiz sigara yakıyor, öteki piposunu dolduruyor. Kalemlerimiz farklı renklerde; biri sarı diğeri siyah. Defterlerimiz yer değiştirmiş. Tersten bakınca kendi elyazımı okumakta zorluk çekiyorum.

O gün, hiçbir zaman yaşanmayan bu sahne, her gün olduğu gibi bir kere daha yaşanıyor.

Belki de Bu Son

"Artık yazmalısın," diyor. Tam o sırada çaylarımızı getiren garsona bakıyorum. Birden o çayları üstümüze boca etmeye karar verse, canhıraş bir çığlıkla hayata duyduğu öfkeyi bizden çıkarsa, diye düşünüyorum.

"Açık çay kimindi?" diyor garson kibarca. Başımı sallıyorum.

Garson uzaklaşırken çay tabağını kenarından tutup önüne çekiyor. Döküyor biraz. Aldırmıyor. Tatlandırıcı atıyor. Küçücük beyaz bir kar tanesi gibi yayılıyor tatlandırıcı, ince belli bardağın dibinde. Karıştırmaya başlıyor.

Kaşığın bardaktaki her dönüşünde başka bir şarkı geliyor aklıma. Notalar ordusunun ayakları altında eziliyor beynim. Şarkılar postal giymeyi sevmiyor.

Sessizliğin suçunu üstleniyorum. Bir şey söylemem lazım: "Ne diyordun?"

"Artık yazmalısın," diyebilmek için çay bardağını bir saniyeliğine uzaklaştırıyor ağzından. Kaşlarımı kaldırıyorum. Garson arkamızdaki masaya akıl çelici bir pasta dilimi götürüyor. Göz göze gelmeye çalışıyorum, olmuyor.

İçimde uzun bir cümle var, oturup yazsam sayfalar dolduracak bir cümle. Uzun zamandır zihnimin, adresini sadece benim bildiğim bir sokağında oturan, komşularıyla didişmekten, mahallenin belalısı olmaktan hoşla-

nan bir cümle. Eşyasız evinde bir aşağı bir yukarı yürüyor, arada pencereden dışarı bakıyor, önünü görebilmek için elinin tersiyle dağıtıyor sigarasının dumanını, sokağın başında konserve kutusu tekmeleyerek çift kale maç yapan, attığı gole kendi dilinde sevinemeyen çocukları izliyor.

İçimde ölü bir yazar var, yazdığı kitapların bir satırını bile okumayan, artık istese de okuyamayacak olan, sağ elinin işaretparmağı sigara sarısından mürekkep moruna dönmüş, tırnakları hâlâ uzayan, apışarası terli, cümleleri kederli bir yazar. Arada bir, gündüz düşlerime geliyor, ne yazdığımı soruyor, anlattıklarımı dinlemeden gidiyor.

"Nasıl bir şey yazacaksın?" diyor. Sağ omzumun üstünden arka masaya bakıyorum, beyaz gömleğinin kollarını kıvırmış bir adam, pastanın yarısını yemiş bile.

"Bilmem," diyorum ketum bir ses tonuyla. Bunu nasıl başardığımı ben de bilmiyorum. Çayımdan bir yudum alıyorum, ince bir höpürtü duyuluyor. Zihnimdeki mahallede bir çocuk diğerine sert giriyor, yedi kusurlu hareketten biri, yedi yüzyıl sürecek bir kavganın ateşini yakıyor. Dişlerim kenetleniyor.

Bu kadar gevezeyken hayat, uykusuz gecelerimin zor bulunur rüyalarına sinen fısıltılardan fazlasını istemiyorum. Ruhum kalemini çoktan kırdı.

Garsonu çağırmak için elimi kaldırdığım anda, pasta yiyerek intihar etmeye karar veriyorum.

"Beklenmedik bir anda, bir kitapla yaşadığın şaşırtıcı buluşma. Kütüphanede, rafta, çalışma masasında öylece durmakta, seni beklediğini bilmeden; zaten sen de farkında değilsin yaşanacakların. Karşılaşıyorsunuz. O senden daha cesur, sınırları yok. Sonrası kendiliğinden geliyor. Mutlusunuz. Hepsi bu."

Öyküler. Kısa öyküler. Çok kısa öyküler.

Yekta Kopan, edebiyatın en değerli parçası kısa öyküyü titizlikle işliyor. İnsanı derinden kavrayan yalın anlatımıyla hayatın tüm karmaşasını içinde taşıyan çekirdek zamanların resmini yapıyor. Cümleler, sözcükler hatta harfler, bu kitapta birer notaya dönüşüyor ve hayatın gizli ahengini sezdiriyor. *Kediler Güzel Uyanır* usta işi bir kitap.

can

12 TL
KDV DAHİL

ISBN: 978-975-07-2336-0

9 789750 723360

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi